

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor la proiectul de Lege

privind utilizarea bunurilor confiscate în scopuri sociale sau în interes public

Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
I. AVIZARE ȘI CONSULTARE PUBLICĂ				
Articolul 1. Scopul legii Prezenta lege urmărește crearea cadrului legal necesar pentru utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate prin hotărâri judecătorești definitive în materie penală.	Ministerul Afacerilor Interne (MAI)	1.	La art. 1 din proiect se propune completarea textului după cuvântul „<i>bunurilor</i>” cu cuvântul „<i>infraționale</i>”. Explicația propunerii formulate provine din scopul proiectului de lege, care, în fapt, se referă la utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurile infraționale confiscate prin hotărâri judecătorești definitive în materie penală. Mai mult, înțelesul expresiei <i>bun infrațional</i> este consfințit la art. 6 pct. 44) din Codul de procedură penală și se referă la un bun care poate fi pus sub sechestru în conformitate cu prevederile prezentului cod, precum și bun care poate fi supus confiscării speciale sau confiscării extinse, după caz, cu ulterioara confiscare a acestora. Aceasta presupune că, în cadrul procesului penal, instanțele de judecată vor putea emite hotărâri de confiscare exclusiv în privința bunurilor	Nu se acceptă Sintagma “bunuri infraționale” este o noțiune generală care se referă la bunuri sechestrate aflate în legătură cu infraționile și care au vocația (“care poate fi supus”) de a fi confiscate, pe când proiectul de lege se referă doar la bunuri confiscate provenite din săvârșirea de activități infraționale.

			infraționale reglementate de art. 6 pct. 44) din Codul de procedură penală. Prin urmare, în vederea respectării uniformității și lipsei de echivoc, autorul proiectului urmează să indice cu exactitate că bunurile vizate de proiectul de lege propus sunt bunurile infraționale reglementate de Codul de procedură penală la art. 6 pct. 44).	
Articolul 2. Definiții (1) Termenii și expresiile utilizate în prezenta lege: a) bunuri confiscate în proceduri penale – bunuri definite conform art. 1321 din Codul penal care trec în proprietatea statului în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive în materie penală; b) bunuri imobile confiscate în proceduri penale – una din următoarele categorii de bunuri, care trec în proprietatea statului în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive în materie penală: 1) bunurile prevăzute la art. 459 alin. (2) și (3) din Codul civil;	Procuratura Generală (PG)	2.	În scopul îmbunătățirii proiectului înaintăm propunerile menționate infra: 1. La articolul 2.: - propunem autorului a exclude numărul ce identifică alineatul (1) având în vedere că articolul are doar un singur alineat (alineat unic) și acesta nu se numerează; - cu referire la litera d) comunicăm că autorul a definit expresia „sume de bani” ca „categorie a bunurilor mobile confiscate în proceduri penale ce este înregistrată la o poziție distinctă la venitul bugetului de stat pentru a fi folosită la suplimentarea anuală a bugetelor instituțiilor și autorităților publice eligibile”. Totodată, în textul proiectului (art. 5 alin. (5), art. 8 și 9) autorul folosește noțiunea de sume de bani în următoarele cazuri: - confiscate în proceduri penale; - rezultate din valorificarea corpurilor delictive și a bunurilor confiscate; - obținute din executarea hotărârilor penale de confiscare prin echivalent; - repatriate sau care fac obiectul unui acord internațional de partajare;	Se acceptă parțial Din articolul 3 (anterior articolul 2) a fost exclusă noțiunea „sume de bani”. Suplimentar a se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 57 din sinteză.

2) lucrurile și lucrările prevăzute la art. 460 alin. (1) din Codul civil; c) corpuri delictive – obiectele recunoscute ca atare, conform Codului de procedură penală; d) sume de bani – categorie a bunurilor mobile confiscate în proceduri penale ce este înregistrată la o poziție distinctă la venitul bugetului de stat pentru a fi folosită la suplimentarea anuală a bugetelor instituțiilor și autorităților publice eligibile.			Prin urmare, pentru sporirea preciziei normative și pentru corelarea cu terminologia proiectului propunem autorului în noțiunea de sume de bani pe lângă bunuri mobile confiscate a indica și cazurile menționate în alineatul precedent.	
	AO „Institutul pentru Politici și Reforme Europene” (IPRE)	3.	Considerăm inoportună inserarea definiției de la art. 2 alin. (1) lit. b) din proiectul de lege în formula în care a fost expusă. La același articol 2 alin. (1) lit. a) este oferită o definiție a bunurilor confiscate în procedurile penale. Având în vedere că această definiție nu face o diferență între bunurile mobile și imobile, înțelegem că se referă la ambele categorii de bunuri. În ipoteza în care autorii au dorit să detalieze definiția „bunurilor imobile[...]” este recomandabil ca în mod similar, să fie inserată și definiția „bunurilor mobile[...]”. Mai mult, definiția pentru care optează autorii proiectului de lege la art. 2 alin. (1) lit. b) este o trimitere la prevederile Codului civil, fără careva elemente derogatorii. În atare situație, norma specificată, nu aduce valoare informativă. O definiție reușită, în viziunea noastră, din perspectiva dreptului public, a noțiunii de „bun”, se conține în articolul 3 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.	Precizare Pentru a acorda claritate referitoare la noțiunea bunurilor confiscate în procedurile penale, la articolul 2, noțiunea de bunuri confiscate în proceduri penale va avea următorul cuprins : „<i>bunuri confiscate în proceduri penale</i> – bunuri definite conform art. 132¹ din Codul penal, precum și bunurile prevăzute la art. 459 alin. (2) și (3) din Codul civil și lucrurile și lucrările prevăzute la art. 460 alin. (1) și (4) din Codul civil care trec în proprietatea statului în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive în materie penală; Totodată, noțiunea de „bunuri imobile confiscate în proceduri penale” a fost exclusă din proiect, dat fiind faptul că aceste tipuri de bunuri se încadrează în noțiunea de „bunuri confiscate în proceduri penale”.
	AO „Institutul pentru Politici	4.	Pentru o mai bună înțelegere a termenilor și expresiilor expuse în art. 2 din proiectul de lege se propune înlocuirea normei de la art. 2 alin. (1)	Precizare Pentru a oferi o claritate a termenilor și expresiilor utilizate în

și Reforme Europene” (IPRE)		„Termenii și expresiile utilizate în prezenta lege:” cu „În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni și expresii semnifică:”. Formula propusă este utilizată și în alte legi și redă cu acuratețe faptul că, termenii și definițiile ce o succed au o anumită semnificație în contextul actului legislativ în care se conține.	proiectul de lege, dispoziția articolului 3 (anterior articolul 2) se completează cu cuvintele : „au următorul înțeles”.
Serviciul Prevenire și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB)	5.	La art. 2 alin. (1) lit. c) din proiect, se propune excluderea definiției de „ <i>corpuri delictive</i> ”, care reprezintă o normă juridică de trimitere la prevederile Codului de procedură penală, or proiectul actului normativ nu atribuie un alt sens, distinct, acestei categorii juridice ce urmează a fi luat în considerare la interpretarea și aplicarea prevederii din proiectul de lege. Or, potrivit art. 54 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, <i>dacă o noțiune sau un termen poate avea înțelesuri diferite, în proiect se stabilește semnificația acestuia în context pentru a asigura înțelegerea corectă a noțiunii sau a termenului respectiv și pentru a evita interpretările neuniforme.</i>	Se acceptă Din articolul 3 (anterior articolul 2) a fost eliminată definiția „corpuri delictive”. Suplimentar a se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 23 din sinteză.
Cancelaria de Stat (CS)	6.	1. La art.2: la structurarea art.2 se va ține cont de prevederile art. 51 alin.(6) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care prevede că, <i>în cazul unei structuri complexe a actului normativ, alineatul poate fi divizat mai întâi în puncte însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză. La rândul lor, punctele pot fi divizate în litere, însemnate</i>	Se acceptă parțial Denumirea articolului 2 va avea următorul cuprins : „Articolul 2. Noțiuni” Suplimentar a se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 2-5 din sinteză.

		<i>succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză;</i> la denumirea articolului, cuvântul „Definiții” se va substitui cu cuvântul „Noțiuni”, în conformitate cu 45 alin.(1), lit.c) și art. 54 alin.(1), lit.d) din Legea nr.100/2017; la noțiunea „<i>corpuri delictive</i>”, sintagma „Codului de procedură penală” se va substitui cu textul „art. 158 din Codul de procedură penală”	
Ministerul Afacerilor Interne (MAI)	7.	La art. 2 se propune definirea noțiunii de <i>bun infracțional</i> cu trimitere la art. 6 pct. 44) din Codul de procedură penală. Operarea exclusivă cu noțiunea de <i>bun infracțional</i> simplifică textul legal și, în același timp, înglobează toate categoriile de bunuri indicate, în prezent, în proiectul de lege. Se va observa că noțiunea de <i>bun infracțional</i> înglobează și corpurile delictive, și sumele de bani, și bunurile mobile sau imobile. De asemenea, se propune definirea cazurilor de <i>scopuri sociale</i> și <i>interese publice</i>. Redacția actuală a proiectului de lege nu exemplifică cazurilor de <i>scopuri sociale</i> și <i>interese publice</i>, ceea ce poate cauza interpretări și impedimente în procesul de utilizare a bunurilor infracționale în <i>scopuri sociale</i> și/sau <i>interese publice</i>.	Se acceptă parțial A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 1 și 73 din sinteză.
AO „Institutul pentru Politici și Reforme Europene” (IPRE)	8.	Având în vedere utilizarea în textul proiectului de lege a noțiunilor de „scop/natură social/ă” și „interes public”, considerăm oportună completarea art. 2 cu sensul acestor noțiuni sau cel puțin a elementelor de bază ale acestora. Spre deosebire de noțiunea de bun imobil, asupra căreia	Se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 73 din sinteză

			ne-am expus mai sus, care în mod obișnuit are doar înțelegerea din legislația civilă, expresia „interese publice” a fost terenul unor dispute ample, inclusiv cu jurisprudență multiplă din partea Curții Constituționale.	
Articolul 3. Domeniul de aplicare a legii (1) Prezenta lege se aplică bunurilor confiscate în proceduri penale, corpurilor delict, bunurilor confiscate repatriate, bunurilor partajate prin acorduri internaționale și bunurilor confiscate ce revin Republicii Moldova în temeiul unei hotărâri judecătorești penale străine. (2) Prezenta lege se aplică sumelor de bani confiscate în proceduri penale, sumelor de bani rezultate din valorificarea corpurilor delict și a bunurilor confiscate în proceduri penale, precum și sumelor de bani obținute din executarea hotărârilor judecătorești penale de confiscare prin echivalent, rămase după acoperirea cheltuielilor de valorificare, a deducerii sumelor care fac	Cancelaria de Stat (CS)	9.	2. La denumirea art.3, cuvintele „a legii” se vor exclude.	Se acceptă Deși, obiecția înaintată nu este motivată așa cum impune art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, intervențiile au fost efectuate.
	Procuratura Generală (PG)	10.	La articolul 3: La articolul 3 la domeniul de aplicare a legii autorul indică că prezenta lege se aplică bunurilor confiscate în proceduri penale, corpurilor delict, bunurilor confiscate repatriate, bunurilor partajate prin acorduri internaționale și bunurilor ce revin Republicii Moldova în temeiul unei hotărâri judecătorești penale străine. În context, menționăm că exprimăm reticența privitor la intenția autorului de a include corpurile delict în domeniul de aplicare a proiectului având în vedere că regimul juridic al corpurilor delict este în detaliu reglementat de Codul de procedură penală (art. 158-162) și Regulamentul cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpân, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delict, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor aprobat prin Hotărârea Guvernului 972/2001.	Precizare Din proiectul de lege au fost excluse reglementări ce vizează „corpurile delict”, având în vedere că aceste bunuri, după pronunțarea hotărârii se încadrează perfect în noțiunea de bunuri confiscate în proceduri penale.

obiectul distribuiri internaționale, precum și a altor rețineri.			Prin urmare, pentru claritatea reglementării propunem autorului a indica în proiectul actului normativ sau, cel puțin a explica în nota de fundamentare (având în vedere că procedura amănunțită va fi reglementată într-un Regulament de aplicare a Legii), în ce măsură aceasta va fi aplicabilă corpurilor delictelor astfel, încât acestea să nu contravină dispozițiilor Codului de procedură penală.	
	Serviciul Prevenire și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB)	11.	Astfel, în temeiul art. 3 alin. (1) lit. d), f) și alin. (4) lit. a), art. 71 alin. (1) și (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, pentru asigurarea caracterului explicit al normelor, cât și asigurarea interpretării și aplicării coerente a acestora, se propune înlocuirea sintagmei „ <i>hotărâri judecătorești definitive în materie penală</i> ”, cu categoria juridică utilizată de legiuitor la art. 341 sau art. 466 din Codul de procedură penală, cea de „ <i>sentință definitivă</i> ” sau „ <i>hotărârea definitivă a instanței de judecată într-o cauză penală</i> ”, atât la art. 2 alin. (1) lit. a) și b) din proiect, cât și pe întreg textul proiectului.	Precizare Considerăm că textul propus este suficient de explicit pentru a asigura calitatea legii. Termenul de “hotărâre judecătorească definitivă” este menționat extensiv în Codul de procedură penală. La fel, sintagma “în materie penală” este menționată de 7 ori în cuprinsul Codului de procedură penală. Formula “sentință definitivă” este imprecisă și nu apare ca atare în Codul de procedură penală.
	Centrul Național Anticorupție (CNA)	12.	1. La articolul 3, alineatul (1) necesită a fi reformulat clar și previzibil. Nu este clarificată aplicabilitatea formelor de confiscare asupra bunurilor menționate în cadrul procedurilor de confiscare în proceduri penale și repatriate, prin trimiterea la articolul 106 ”Confiscarea specială” și articolul 106 ¹ ”Confiscarea extinsă” din Codul penal. Se recomandă următorul cuprins: ”(1) <i>Prezenta lege se aplică bunurilor confiscate în proceduri penale în temeiul articolului 106 și</i>	Precizare Proiectul de lege derivă din dispozițiile art. 229 ⁵ alin. (3) din <i>Codul de procedură penală</i> , modificări ce au fost introduse în baza <i>Legii nr. 35/2025 pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)</i> . Prin urmare, formele de confiscare nu au nici un rol în acest proces, dat fiind

		106 ¹ Cod penal al Republicii Moldova, corpurilor delict, bunurilor confiscate repatriate, bunurilor partajate prin acorduri internaționale și bunurilor confiscate ce revin Republicii Moldova în temeiul unei hotărâri judecătorești penale străine.”	faptului că instituția confiscării bunurilor constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a acestora, ca urmare a aplicării măsurii de siguranță corespunzătoare. Ba mai mult, proiect stabilește un mecanism de utilizare a bunurilor confiscate în scopuri sociale și interes public atunci când aceste bunuri au fost dobândite prin infracțiune, inclusiv când aceste bunuri se află în străinătate, or „confiscarea” bunurilor în străinătate la fel presupune o depozitare definitivă de bunuri dispusă de o instanță în legătură cu o infracțiune.
	Ministerul Afacerilor Interne (MAI)	13. La art. 3 se propune stabilirea unui aliniat unic cu următorul conținut „ <i>Prezenta lege se aplică bunurilor infracționale confiscate în procedurile penale naționale sau străine, inclusiv în privința bunurilor infracționale repatriate, partajate prin acorduri internaționale sau bunurilor infracționale confiscate ce revin Republicii Moldova în temeiul unei hotărâri judecătorești penale străine.</i> ” Formula propusă oferă acoperire juridică pentru toate cazurile prevăzute de redacția actuală a proiectului de lege și, totodată, se expune într-un limbaj simplu, clar și concis.	Se acceptă parțial Suplimentar opiniei autorului proiectului de la pct. 1 și 57 din sinteză, la articolul 1, după cuvântul „bunurilor” se completează cu cuvintele „și sumelor de bani confiscate”, iar textul „prin hotărâri judecătorești definitive în materie penală” se substituie cu textul „provenite din săvârșirea de activități infracționale”.
Articolul 4. Evidența bunurilor confiscate în proceduri penale	Uniunea Avocaților din Moldova (UAM)	14. La art. 4 alin. (2) se menționează despre analiza trimestrială a modului și gradului de valorificare a bunurilor confiscate în proceduri penale. Considerăm că rezultatul acestor analize	Se acceptă A se vedea opinia autorului de la pct. 16 din sinteză.

(1) Evidența hotărârilor judecătorești definitive în materie penală care se referă la bunurile confiscate în proceduri penale se realizează de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale. (2) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale analizează, trimestrial, modul și gradul de valorificare a bunurilor confiscate în proceduri penale.			trebuie făcut public, sens în care propunem autorilor proiectului să completeze corespunzător dispozițiile proiectului.	
	Serviciul Prevenire și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB)	15.	Cu privire la art. 4 alin. (2) din proiect, se propune definirea exactă a noțiunii juridice de „valorificare” cu referire la bunurile confiscate, prin completarea art. 2 din proiect și indicarea exactă a tuturor modalităților și etapelor de valorificare a bunurilor supuse confiscării.	Precizare Termenul de valorificare este prevăzut în Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, precum și Regulamentul cu privire la evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infraționale (sechestrare), aprobat prin Hotărârea Guvernului 684/2018.
	Centrul Național Anticorupție (CNA)	16.	2. La articolul 4, alineatul (2) nu precizează scopul analizei efectuate de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale a Centrului Național Anticorupție (denumită în continuare – Agenție). Această lacună poate genera ambiguități în aplicare. Este indicată o reformulare a normei pentru a stabili clar scopul invocat, și totodată, pentru a exclude termenul trimestrial. Se recomandă următorul cuprins: ”(2) <i>Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale analizează, modul și gradul de valorificare a bunurilor confiscate în proceduri penale, în scopul evaluării eficienței procesului de recuperare a bunurilor infraționale și identificării măsurilor necesare pentru îmbunătățirea gestionării acestora.</i> ”	Se acceptă parțial La articolul 5 (anterior articolul 4) alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale analizează, modul și gradul de valorificare a bunurilor confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c), în scopul evaluării eficienței procesului de recuperare și identificării măsurilor necesare pentru îmbunătățirea gestionării acestora. Rezultatele analizei se publică pe pagina web oficială a Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale.”

	Ministerul Finanțelor (MF)	17.	1) Considerăm inoportună includerea în proiect a art. 4 cu privire la evidența bunurilor confiscate în proceduri penale, întrucât proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (număr unic 228/MJ/2024) conține prevederi ce se referă la modul de evidență a executării hotărârilor judecătorești cu privire la confiscarea specială sau confiscarea extinsă a bunurilor de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale. Astfel, proiectul pendinte dublează neîntemeiat aceleași prevederi. Mai mult ca atât, evidențiem că în conformitate cu art. 1 din proiect, scopul legii este crearea cadrului legal necesar pentru utilizarea în scopuri sociale sau interes public a bunurilor confiscate prin hotărâri judecătorești definitive în materie penală, dar nu executarea hotărârilor judecătorești cu privire la confiscarea specială sau confiscarea extinsă a bunurilor în materie penală, precum și evidența acestora.	Precizare De fapt scopul reglementării în articolul 5 (anterior articolul 4) este atribuirea în competența ARBI-ului evidența bunurilor confiscate pasibile utilizării în scopuri sociale sau în interes public. Pentru a aduce claritate acestui aspect, articolul 5 (anterior articolul 4) alineatul (1) se expune în următoarea redacție: „(1) Evidența bunurilor confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c) eligibile utilizării în scopuri sociale sau în interes public se realizează de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale.”.
Articolul 5. Preluarea și valorificarea corpurilor delictive și a bunurilor confiscate în proceduri penale (1) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale întreprinde acțiuni necesare pentru preluarea, evaluarea, vânzarea, transmiterea cu	Ministerul Afacerilor Interne (MAI)	18.	La art. 5 se propune ca în alin. (1) textul „<i>corpurilor delictive și a bunurilor</i>” să fie substituit cu textul „<i>bunurilor infracționale</i>”. Așa cum s-a menționat mai sus, denumirea generică propusă acoperă toate tipurile de bunuri ce pot fi confiscate într-o procedură penală. Astfel, folosirea denumirii generice permite evitarea creării unui text încărcat inutil. La alin. (4) se propune a fi revăzută interdicția ce presupune că bunurile infracționale confiscate în proceduri penale nu pot fi	Nu se acceptă Suplementar opiniei autorului proiectului de la pct. 1, 10 și 13 din sinteză, subliniem că, în privința interdicției de răscumpărare a bunurilor provenite din activități infracționale, aceasta are mai multe roluri: 1) prevenirea folosirii bunurilor pentru repornirea activității ilicite; 2) prevenirea creării impresiei de impunitate în societate care apare atunci

titlu gratuit sau nimicirea corpurilor delictive și a bunurilor confiscate în proceduri penale, conform procedurii stabilite de Guvern. (2) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale întreprinde toate acțiunile necesare pentru înregistrarea drepturilor asupra bunurilor imobile confiscate în proceduri penale în Registrul bunurilor imobile, conform legii. (3) În situația în care confiscarea vizează cote-părți din bunul imobil confiscat în proceduri penale, după înregistrarea drepturilor, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale procedează la vânzarea respectivelor cote-părți ori recurge la încetarea proprietății comune pe cote-părți, conform legii. (4) În exercitarea acestor atribuții, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale se asigură că		răscumpărate direct sau indirect de persoanele condamnate, rudele sau asociații acestora. Autorul proiectului motivează această normă prin prisma pct. 40 din preambulul Directivei (UE) 2024/1260 din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor, unde este menționat că „<i>Statele membre sunt încurajate să ia măsurile corespunzătoare pentru a împiedica dobândirea bunurilor, în mod direct sau indirect, în timpul înstrăinării acestora în temeiul unui ordin de confiscare, de către persoanele condamnate în cadrul procedurilor penale în care bunurile au fost indisponibilizate. Astfel de măsuri pot fi limitate la bunurile care depășesc o anumită valoare, și pot consta în excluderea anumitor tipuri de entități de la participarea la vânzarea prin licitație a bunurilor, în solicitarea unor documente din partea cumpărătorului sau în evaluarea oricăror legături dintre cumpărător și persoana condamnată. Statele membre pot aplica astfel de măsuri și în cazul vânzării bunurilor indisponibilizate</i>”. Pentru început, se menționează că recomandarea citată mai sus nu este o condiție obligatorie pentru statele membre ce transpun Directiva (UE) 2024/1260 din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor, aceasta fiind doar o recomandare. În plus, norma propusă poartă un caracter de sancționare dublă a persoanelor care au fost condamnate și cărora le-au fost confiscate bunurile. Autorul proiectului urmează să ia în considerare și cazurile când bunurile confiscate	când infractorul dovedește ineficacitatea măsurii de confiscare și își menține o aură de invincibilitate în fața victimelor; 3) prevenirea subminării scopului legii penale - protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni. Cu alte cuvinte, pentru a asigura atingerea scopului legii penale, care constă în protejarea valorilor sociale fundamentale, precum persoana, proprietatea și ordinea de drept, împotriva infracțiunilor, precum și prevenirea de săvârșire de noi infracțiuni, interzicerea răscumpărării bunurilor confiscate este una dintre măsuri care duce la atingerea scopului legii penale. În privința argumentului valorii sentimentale a bunurilor, acesta nu se susține pentru că vorbim despre bunuri aflate în legătură cu infracțiunile (confiscare specială și confiscare extinsă), deci bunuri cu un grad de pericolozitate ridicat, care a determinat și confiscarea lor. Alte tipuri de bunuri se confiscă în măsura în care bunurile aflate în legătură cu infracțiunile nu se găsesc sau au fost distruse, care implică un comportament culpabil al persoanei de la care au fost confiscate.
---	--	--	--

bunurile confiscate în proceduri penale vândute nu sunt răscumpărate direct sau indirect de persoanele condamnate, rudele sau asociații acestora. Măsurile specifice împotriva răscumpărării sunt stabilite prin Regulamentul de aplicare a legii. (5) Sumele de bani confiscate în proceduri penale, sumele de bani rezultate din valorificarea corpurilor delict și a bunurilor confiscate în proceduri penale, sumele de bani obținute din executarea hotărârilor penale de confiscare prin echivalent, precum și sumele de bani repatriate sau care fac obiectul unui acord internațional de partajare sunt înregistrate separat, la o poziție distinctă, la venitul bugetului de stat.			reprezintă o valoare specială, spirituală pentru persoanele condamnate, or confiscarea bunurilor, în unele cazuri, poate să se răsfrângă și față de bunurile care au fost obținute din susre legale de condamnați sau au fost primite în dar, sau le-au moștenit. În aceste cazuri, lege trebuie să ofere posibilitatea răscumpărării acestor bunuri de persoanele condamnate, desigur cu respectarea principiilor unei licitații corecte și egalității de șanse. Acest raționament poate fi desprins și din principiul umanismului, reglementat de art. 4 din Codul penal, care subliniază că „Întreaga reglementare juridică are menirea să apere, în mod prioritar, persoana ca valoare supremă a societății, drepturile și libertățile acesteia. Legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului. Nimeni nu poate fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante”. Prin urmare, nu se poate identifica nici un argument în favoarea normei propuse, ce presupune sancționarea dublă a persoanelor și care nu este obligatorie pentru transpunerea directivei menționate.	
	Uniunea Avocaților din Moldova (UAM)	19.	Art. 5 alin. (2) prevede că: „(2) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale întreprinde toate acțiunile necesare pentru înregistrarea drepturilor asupra bunurilor imobile confiscate în proceduri penale în Registrul bunurilor imobile, conform legii.”.	Se acceptă La articolul 6 (anterior articolul 5): alineatul (2), textul „Registrul bunurilor imobile” se substituie cu textul „registrele de publicitate” ; alineatul (3) după cuvintele „înregistrarea drepturilor” se

		Propunem ca dispozițiile proiectului să se aplice și pentru bunurile mobile care fac obiectul înregistrării. În mod similar, propunem aplicarea dispozițiilor alin. (3) art. 5 și în privința bunurilor mobile.	completează cu textul „în registrele de publicitate”.
Centrul Național Anticorupție (CNA)	20.	3. La articolul 5, alineatul (2) atribuie atribuții improprii Agenției, ceea ce la aplicare poate genera conflicte de competență în activitatea acesteia și a Serviciului Fiscal de Stat, de competența căruia este evidența, evaluarea și vânzarea bunurilor confiscate, fără stăpân, sechestrate, ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delict, bunurilor succesoriale și a comorilor. Potrivit punctului 3 al Regulamentului cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpân, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delict, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.972/2001, <i>”Serviciul Fiscal de Stat își exercită atribuțiile privind evidența, evaluarea și vânzarea bunurilor confiscate, fără stăpân, sechestrate, ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delict, bunurilor succesoriale și a comorilor în conformitate cu codurile civil, penal, de procedură civilă, de procedură penală, cu privire la contravențiile administrative și cu alte acte normative.”</i>	Se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 26 din sinteză.

		Conform punctului 48 al Regulamentului precitat, stabilește că, <i>Serviciul Fiscal de Stat transmite cu titlu gratuit Agenției Proprietății Publice construcțiile (inclusive locuințele și anexele acestora) care intră în proprietatea statului.</i> Prin urmare, la articolul 5 alineatul (2) se recomandă substituirea cuvintelor ”<i>Agenția de recuperare a Bunurilor Infracționale</i>” cu cuvintele ”<i>Serviciul Fiscal de Stat</i>”, la caz gramatical corespunzător.	
Serviciul Prevenire și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB)	21.	La art. 5 alin. (3) din proiect, nu este clară modalitatea expusă de autor privind caracterul alternativ al celor două opțiuni de ordin legal, și anume, ipotezele de aplicare a celor două modalități. Astfel, se propune completarea normei cu prevederi explicite care să indice în ce caz se va dispune vânzarea cote-părți din bunul proprietate comună pe cote-părți, cât și în ce alte cazuri se dispune încetarea proprietății comune pe cote-părți în condițiile legii (art. 557 Cod civil).	Precizare Aplicarea unei sau alteia dintre proceduri se poate face doar de la caz la caz, în funcție de circumstanțe și celelalte acte normative. O explicitare a circumstanțelor este excesivă în raport cu obiectul legii. Or, aplicarea normelor pot fi soluționat printr-o aplicare corespunzătoare a metodelor de interpretare. Scopul oricărei interpretări a normelor este de a asigura unitatea și înțelegerea corectă a conținutului și sensului lor autentic pentru o ulterioară aplicare uniformă în practică. În acest context, Curtea Constituțională în Hotărîrea nr. 2 din 20.01.2015 pentru interpretarea articolului 1 alin. (3) combinat cu articolele 69 și 70 din Constituția Republicii Moldova, a invocat cu titlu de principiu că „[...] o normă trebuie interpretată în sensul în

			<i>care permite aplicarea ei, și nu în sensul în care se exclude aplicarea ei.” (§ 118).</i>
Procuratura Anticorupție (PA)	22.	La alin. (4) al art. 5 din proiectul de lege, autorul a expus următorul conținut: <i>„(4) În exercitarea acestor atribuții, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale se asigură că bunurile confiscate în proceduri penale vândute nu sunt răscumpărate direct sau indirect de persoanele condamnate, rudele sau asociații acestora. Măsurile specifice împotriva răscumpărării sunt stabilite prin Regulamentul de aplicare a legii”.</i> Din perspectiva Procuraturii Anticorupție alineatul menționat ar putea fi reformulat, astfel încât să fie suficient de clar și concis cu referire la înțelegerea și întinderea noțiunilor de „rude” și „asociați” ai persoanelor condamnate. Totodată, raportarea subiecților interdicțiilor de răscumpărare doar la persoana condamnatului, lasă neacoperite de câmpul de acțiune, asumat prin scopul declarat la alin. (1) al prezentului proiect de lege, situațiile în care instanțele de judecată, din varii motive, ar dispune confiscarea bunurilor în lipsa unei condamnări efective a persoanei atrase la răspundere penală, cum ar fi de exemplu: cazurile în care fapta persoanei constituie o contravenție, ori a intervenit termenul de prescripție atragerii la răspundere penală, decesul făptuitorului, amnistia, etc. Prin urmare, interdicțiile date ar trebui să vizeze rudele și asociații persoanei față de care instanța a dispus aplicarea măsurilor de	Se acceptă Articolul 6 (anterior articolul 5) alineatul (4) va avea următorul cuprins: <i>„(4) Este interzisă răscumpărarea directă sau indirectă a bunurilor confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c) de către persoana de la care au fost confiscate, soțul, rudele și afinii acestuia până la gradul IV inclusiv sau persoanele asociate acestora.”</i>

		siguranță confiscarea specială sau, după caz, confiscarea extinsă. Cu titlu de remarcă, întru respectarea prevederilor art. 54 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 <i>cu privire la actele normative</i>, din textul alin. (4) al art. 5 din proiectul de lege dezbătut urmează a fi exclus cuvântul „vândute”. Așadar, ținând cont de sugestiile relevante, propunem autorului de a revizui conținutul normei citate din proiectul de lege, astfel ca sensul prevederii date să fie clar pentru destinatari, pentru a evita eventualele contradicții și pentru a nu crea interpretări eronate și neuniforme în procesul de implementare în practică.	
Procuratura Generală (PG)	23.	La articolul 5 alineatul (4) din proiect autorul indică că: „În exercitarea acestor atribuții, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale se asigură că bunurile confiscate în proceduri penale vândute nu sunt răscumpărate direct sau indirect de persoanele condamnate, rudele sau asociații acestora”. Potrivit notei de fundamentare reglementarea acestei norme este justificată de necesitatea prevenirii răscumpărării activelor de către persoanele de la care au fost confiscate, având în vedere și recitalul (40) al Directivei (UE) 2024/1260. Totodată, în nota de fundamentare este explicat că prin „asociați” se are în vedere persoanele care au legătură strânsă, fie de natură profesională, fie personală, cu cei condamnați.	Se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 24 din sinteză

		Aceste legături pot include parteneri de afaceri, colegi, prieteni apropiați sau orice altă persoane care are o relație de colaborare sau de sprijin cu persoanele condamnate. Deși achiesăm la dezideratul autorului de a lua măsuri în vederea asigurării ca bunurile confiscate în proceduri penale vândute să nu fie răscumpărate, fie direct fie indirect, de către persoanele condamnate totuși, în considerarea prevederilor art.54 alin. (1) din Legea 100/2017 cu privire la actele normative potrivit cărora „Textul proiectului actului normativ trebuie să fie expus într-un limbaj simplu, clar și concis”, propunem autorilor a indica în proiect (la art.2 sau la art.6) a noțiunii sau înțelesului expresiei „asociații persoanelor condamnate”, astfel încât destinatarii legii să cunoască cu certitudine care sunt persoanele asociate persoanelor condamnate. Or, respectarea criteriilor obligatorii pentru adoptarea actelor normative concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare.	
Serviciul Prevenire și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB)	24.	Cu referire la sintagma „<i>asociații acestora</i>” de la art. 5 alin. (4) din proiect, se propune înlocuirea expresiei date cu noțiunea juridică de „<i>persoane asociate</i>”, categorie juridică utilizată de legiuitor la art. 6 din Legea nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, or formularea existentă este confuză și creează o similitudine nejustificată cu noțiunea de „<i>asociat</i>” în sensul art. 245 Cod civil,	Se acceptă Termenul de “asociați” urmează a fi înlocuit pentru claritate cu termenul de “persoane asociate” care are un înțeles stabilit prin art. 6 din Legea nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale.

		art. 11 din Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată sau al Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni.	Articolul 3 (anterior articolul 2) se completează cu noțiunea de „persoană asociată” avînd următorul conținut: „<i>persoană asociată</i> – orice persoană fizică care: a) este sau a fost în ultimii zece ani beneficiar efectiv al unei persoane juridice de comun cu persoana de la care au fost confiscate bunurile, soțul, rudele sau afinii acestuia până la gradul IV, inclusiv; b) are sau a avut în ultimii zece ani beneficii financiare de la persoana de la care au fost confiscate bunurile sau din partea unei persoane juridice al cărei beneficiar efectiv a fost sau este persoana de la care au fost confiscate bunurile, soțul, rudele sau afinii acestuia până la gradul IV, inclusiv; c) este sau a fost în ultimii zece ani administrator, gestionar efectiv, fondator ori deținător al unor acțiuni sau cote-părți ale unei persoane juridice al cărei beneficiar efectiv a fost sau este persoana de la care au fost confiscate bunurile, soțul, rudele sau afinii acestuia până la gradul IV, inclusiv; d) a înregistrat sau înregistrează pe numele său ori a acordat sau acordă suport la înregistrarea pe numele persoanelor terțe a unor drepturi, a unor bunuri imobile sau mobile, a unor
--	--	---	---

			persoane juridice care aparțineau sau aparțin persoanei de la care au fost confiscate bunurile, soțul, rudele sau afinii acestuia până la gradul IV, inclusiv.”
Agencia Proprietății Publice (APP)	25.	Potrivit recitalului (40) din Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor, statele membre sunt încurajate să ia măsurile corespunzătoare pentru a împiedica dobândirea bunurilor, în mod direct sau indirect, în timpul înstrăinării acestora în temeiul unui ordin de confiscare, de către persoanele condamnate în cadrul procedurilor penale în care bunurile au fost indisponibilizate. În acest sens, la articolul 5 alineat (4) din proiectul de lege, se propune de revăzut necesitatea de asigurare că bunurile confiscate în proceduri penale vândute nu sunt răscumparate, direct sau indirect, de rudele sau asociații persoanelor condamnate, în contextul în care le dobândesc cu respectarea procedurilor și prevederilor legale.	Se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 22 și 24 din sinteză.
Ministerul Finanțelor (MF)	26.	2) La fel, considerăm inoportună includerea în proiect a art. 5 cu privire la preluarea și valorificarea corpurilor delictive și a bunurilor confiscate în proceduri penale, și anume conferirea atribuției respective Agenției de Recuperare a Bunurilor Infractionale. În acest sens, evidențiem că însăși procedura de executare a hotărârilor judecătorești cu privire la confiscarea specială sau confiscarea extinsă a bunurilor este	Se acceptă În contextul Legii nr. 35/2025, urmează ca în cuprinsul articolului 6 (anterior articolul 5) „Agenția de de Recuperare a Bunurilor Infractionale” să se substituie cu „Serviciul Fiscal de Stat”. Totodată, alineatul (1) se va expune în următoarea redacție:

			conferită, conform proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (număr unic 228/MJ/2024), Serviciului Fiscal de Stat. Astfel, în scopul parcurgerii unei proceduri consecutive și logice, este rațional ca această atribuție să rămână în sarcina Serviciului Fiscal de Stat. Mai mult ca atât, evidențiem că în temeiul prevederilor art. 4 alin. (9) lit. a) din Legea nr. 408/2001 pentru punerea în aplicare a titlului V din Codul fiscal, în conformitate cu care până la intrarea în vigoare a legislației respective, Serviciul Fiscal de Stat, suplimentar la atribuțiile prevăzute de legislația fiscală, exercită atribuțiile privind organizarea evidenței, evaluării și vânzării bunurilor confiscate, a bunurilor fără stăpân, a bunurilor sechestrate perisabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în proprietatea statului cu drept de succesiune și a comorilor, a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 972/2001 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpân, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor.	„(1) Serviciul Fiscal de Stat întreprinde toate acțiunile necesare pentru bunurile confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c) în vederea preluării, evaluării, înregistrării drepturilor de proprietate, administrării, vânzării sau, după caz, distrugerii, conform procedurii stabilite de Guvern.” În plus, art. 8 (anterior articolul 7) alin. (4) și alin. (8) se exclud din proiect.
Articolul 6. Transparența informațiilor cu privire la bunurile confiscate în proceduri penale (1) Agenția de Recuperare a Bunurilor	Serviciul Prevenire și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB)	27.	Se propune clarificarea categoriei juridice de „<i>bun confiscat pasibil utilizării în scopuri sociale sau în interes public</i>”, utilizată de autor la art. 6 alin. (1) din proiect, pentru determinarea clară a modului și etapei de stabilire a bunurilor confiscate care pot fi supuse procedurii de	Se acceptă parțial Articolul 7 (anterior articolul 6) alineatul (1) va avea următorul cuprins : „(1) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale publică pe pagina sa web informații actualizate

Infracționale publică pe pagina sa web informații actualizate despre fiecare bun confiscat în proceduri penale, pasibil utilizării în scopuri sociale sau în interes public, cuprinzând situația juridică, hotărârea judecătorească definitivă de confiscare, amplasament, fotografii, data trecerii în proprietatea statului, precum și alte date relevante. Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale informează Ministerul Justiției despre publicarea fiecărui anunț în parte. (2) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale realizează campanii de informare publică, inclusiv în parteneriat cu organizații necomerciale, privind oportunitățile de reutilizare a bunurilor confiscate în proceduri penale și modalitatea de elaborare a cererilor de utilizare.		utilizare în scopuri sociale sau în interes public și care sunt bunurilor exceptate. La fel, cu referire la textul art. 6 alin. (1) din proiect, se propune înlocuirea termenilor cu caracter echivoc de „<i>situația juridică</i>” și „<i>amplasament</i>”, cu alte noțiuni caracteristice bunurilor imobile utilizate de legiuitor în conținutul Legii nr. 1543/1998 cadastrului bunurilor imobile, cele de „<i>înscrierile din Registrul bunurilor imobile privind dreptul de proprietate, drepturile reale și alte grevări</i>” și „<i>locul amplasării</i>”. 28. Suplimentar, se propune precizarea procedurii de publicare a hotărârii judecătorești definitive de confiscare, prin indicarea exactă a părților din actul de dispoziție care urmează a fi publicat, și anume, sentința integrală sau doar partea dispozitivă și a detaliilor privind numărul și data adoptării hotărârii judecătorești (cea a rămânerii definitive). La fel, pentru asigurarea caracterului explicit și previzibil al normei, se propune completarea cu termenul exact în care Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale urmează să informeze Ministerul Justiției despre publicarea anunțului, de exemplu „<i>în termen de 5 zile</i>”. 29. În continuare, se constată că, art. 6 alin. (2) din proiect reprezintă o normă imperativă care obligă Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale să organizeze campanii de informare publică, însă pentru asigurarea caracterului explicit și previzibil al obligației instituite de autor în sarcina Agenției, se propune completarea	despre fiecare bun confiscat prevăzut la art. 4 lit. a)-c), eligibil utilizării în scopuri sociale sau în interes public, cuprinzând tipul, valoarea acestuia, precum și alte date relevante.” Precizare Termenii sunt suficienți de clari pentru a asigura o aplicare unitară. Termenul “hotarare judecatoresca definitiva” se referă toate elemente unei hotărâri. Dacă inițiatorul dorea doar o anumită parte dintr-o hotărâre formula textul în consecință. Termenul de publicare depinde de finalizarea procedurilor de înregistrarea și luare în posesie a bunului. Precizare Îndeplinirea obligației de a organiza campanii de informare depinde de resursele bugetare alocate, de aceea nu pot fi impuse prin lege un număr minim de campanii. Mai mult, în ipoteza în care nu ar exista bunuri eligibile de a fi
--	--	---	--

			dispoziției cu periodicitatea minimă a acestor campanii, numărul acestora pe parcursul unui an calendaristic, sau expunerea altor criterii care ar facilita determinarea conduitei pe care ar urma să o adopte Agenția.	utilizate în scopuri sociale sau în interes public, există riscul ca să nu poată fi realizate campanii de informare, iar în consecință s-ar încălca dispozițiile legale. De aceea este necesar ca la acest compartiment să existe o flexibilitate.
		30.	La fel, sintagma „ <i>modalitatea de elaborare a cererilor de utilizare</i> ”, se propune a fi înlocuită cu o altă formulare mai potrivită din punct de vedere semantic, și anume, „ <i>modul de întocmire a cererilor de utilizare</i> ”. În același sens, se propune ca rigorile de formă și conținut a cererii de utilizare a bunurilor confiscate să fie prevăzute în Regulamentul elaborat în aplicarea Legii, iar organizațiile necomerciale ar urma să fie informate despre modul de completare a cererii, pentru a exclude posibilitatea de interpretare extensivă și defavorabilă a normei.	Se acceptă parțial La articolul 7 (anterior articolul 6) alineatul (2), cuvintele „și modalitatea de elaborare a cererilor de utilizare” au fost excluse din proiect.
Articolul 7. Utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate în proceduri penale (1) Bunurile confiscate în proceduri penale, cu excepția celor prevăzute la art. 5 alin. (3), pot fi transmise cu titlu gratuit în proprietate sau în folosință autorităților și instituțiilor publice ori pot fi transmise în folosință în baza	Procuratura Generală (PG)	31.	La articolul 7: 4.1. Potrivit alineatului (1) a al art. 7 (din proiect): „Bunurile confiscate în proceduri penale, cu excepția celor prevăzute la art. 5 alin. (3), pot fi transmise cu titlu gratuit în proprietate sau în folosință autorităților și instituțiilor publice ori pot fi transmise în folosință în baza unor contracte organizațiilor necomerciale pentru a fi utilizate pentru obiectivele de natură socială, de interes public, sau în raport cu obiectul lor de activitate, după caz”. Potrivit notei de fundamentare la acest aspect este argumentat că: „Articolul 7 al proiectului de lege stabilește procedura de	Nu se acceptă Bunurile confiscate în proceduri penale sunt bunuri ale domeniului privat al statului, conform art. 4 alin. (2) și (3), art. 9 și art. 10 din Legea nr. 29/2018 și art. 471 din Codul civil. Astfel, conform art. 6 alin. (1), aceste bunuri sunt alienabile. Termenul proprietate din acest alineat se referă la posibilitatea trecerii bunurilor din proprietatea statului în proprietatea privată a autorităților sau a instituțiilor publice.

unor contracte organizațiilor necomerciale pentru a fi utilizate pentru obiective de natură socială, de interes public, sau în raport cu obiectul lor de activitate, după caz. (2) Autoritățile și instituțiilor publice sau organizațiile necomerciale pot înainta cerere de utilizare în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate în proceduri penale. Cererile de utilizare se transmit Ministerului Justiției, în termen de 90 de zile de la publicarea informațiilor prevăzute la art. 6 alin. (1). (3) În baza regulamentului de aplicare a legii, Ministerul Justiției evaluează toate cererile de utilizare primite și dispune transmiterea bunului confiscat în proceduri penale solicitantului clasat pe primul loc. (4) Ministerul Justiției întreprinde acțiuni de transmitere a bunului		utilizare în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate. Ministerul Justiției realizează evaluarea cererilor de utilizare a bunurilor mobile și imobile și efectuează procedura de transmitere efectivă. Ulterior, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale monitorizează modul de utilizare, comunică rezidatele monitorizării Ministerului Justiției și publicului. Acest articol transpune buna practică internațională de stabilire a reutilizării sociale a imobilelor ca primă opțiune, dar și cea de asigurare a transparenței și competiției între potențialii beneficiari.” Astfel, având în vedere formularea propusă și argumentarea din nota de fundamentare distingem și situația în care Ministerul Justiției în urma evaluării cererilor de utilizare a bunurilor, va transmite gratuit în folosință sau proprietatea autorităților și instituțiilor publice, a bunurilor imobile confiscate în urma procedurilor penale care au trecut în proprietatea statului în urma unei hotărâri judecătorești definitive în materie penală. Este de menționat că nu achiesăm soluției propuse de autor, ante menționată având în vedere că aceasta contravine sau nu coroborează cu dispozițiile Legii nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice (în continuare Legea nr.29/2018) și Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deținutizarea proprietății publice (în continuare Legea nr. 121/2007). Astfel, potrivit art. 1 alin. (4) din Legea nr.29/2018: „Proprietatea publică se constituie din	
--	--	---	--

imobilului confiscat în proceduri penale în proprietate sau în folosință autorităților și instituțiilor publice ori în folosință organizațiilor necomerciale. (5) Finanțarea cheltuielilor de reabilitare și amenajare a bunurilor imobile confiscate în proceduri penale prevăzute la alin. (4) se realizează prin finanțări sau cofinanțări nerambursabile sau rambursabile de la bugetul de stat, din surse externe sau din surse proprii ale organizațiilor necomerciale. (6) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale monitorizează anual modul de utilizare a bunurilor imobile confiscate în proceduri penale prevăzute la alin. (4) de către organizațiile necomerciale și autoritățile și instituțiile publice și informează cu privire la rezultatul monitorizării Ministerul Justiției. Rezultatele monitorizării se comunică și		totalitatea bunurilor domeniului public și domeniului privat ce aparțin cu drept de proprietate statului și unităților administrativ-teritoriale, dreptul de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra acestora aparținând Guvernului sau autorităților deliberative ale administrației publice locale/autorității deliberative a administrației publice a unității teritoriale autonome Găgăuzia. ”, iar art.9 alin. (2) literele l) - o) din același act normativ reglementează că de domeniul public al statului țin și bunurile imobile ale Ministerului Apărării, ale Ministerului Afacerilor Interne, ale Serviciului de Informații și Securitate, ale Administrației Naționale a Penitenciarelor, inclusiv clădirile, edificiile și terenurile pe care acestea sînt amplasate, alte bunuri ce asigură capacitatea de apărare, securitatea statului și ordinea publică; clădirile, inclusiv încăperile izolate, și terenurile proprietate publică de stat în/pe care își desfășoară activitatea instituțiile publice din sfera științei și inovării, instituțiile publice de învățămînt, inclusiv căminele studențești ale acestora; clădirile, inclusiv încăperile izolate, și terenurile proprietate publică de stat în/pe care își desfășoară activitatea instituțiile medico-sanitare publice republicane, terenurile stațiunilor balneare și ale obiectivelor sportive de interes public național; clădirile și terenurile proprietate publică de stat în/pe care își desfășoară activitatea teatrele, bibliotecile naționale, muzeele, inclusiv colecțiile de artă ale acestora, declarate de interes public național...ș.a.;	
---	--	--	--

public în raportul anual de activitate. (7) Dacă nici o cerere de utilizare nu satisface cerințele minime de calitate sau nu au fost depuse cereri de utilizare pentru bunul prevăzut la art. 6 alin. (1), Ministerul Justiției dispune Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale vânzarea acestuia, în condițiile stabilite de Guvern. (8) Dacă Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale nu reușește vânzarea bunului imobil confiscat în proceduri penale după două proceduri, acesta îl transmite spre administrare Agenției Proprietății Publice.		Totodată, potrivit art. 5 alin. (4) lit. a) și b) din Legea nr. 29/2018: „Bunurile domeniului public: a) pot fi administrate/gestionate de autoritățile administrației publice centrale și locale, de autoritățile/instituțiile bugetare, de autoritățile/instituțiile publice cu autogestiune, de întreprinderile de stat/municipale, iar în cazurile prevăzute expres de lege - de societățile comerciale; b) pot fi transmise în administrare, gestiune, concesiune, comodat sau locațiune/arendă în condițiile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice sau ale altor legi speciale.”. În aceeași ordine de idei, potrivit art. 10 alin. (1)-(4) din Legea nr. 121/2007: „Bunurile domeniului public fac obiectul exclusiv al proprietății publice. Circuitul civil al acestor bunuri este interzis, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Bunurile domeniului public sînt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, în particular: a) nu pot fi înstrăinate, nici prin privatizare sau depunere în capitalul social al unei persoane juridice; b) nu se pot constitui obiect al gajului sau al unei alte garanții reale;c) nu pot fi supuse urmăririi silite, nici chiar în cazul insolvabilității persoanei juridice care le gestionează; d) dreptul de proprietate asupra lor nu se stinge prin neuz; e) nu pot fi dobîndite de persoane fizice sau juridice prin uzucapiune. Bunurile domeniului public pot fi gestionate de autoritățile administrației publice centrale și locale, de instituțiile publice, de întreprinderile de	
--	--	--	--

		stat/municipale și, în cazurile prevăzute expres de lege, de societățile comerciale. Bunurile domeniului public pot fi folosite numai la destinație și nu pot fi transmise în comodat persoanelor fizice sau persoanelor juridice cu capital privat. Prin urmare, cu referire la bunurile imobile confiscate considerăm că pot fi reutilizate, în special în scopul utilizării ca sediu principal sau secundar pentru instituțiile/autoritățile publice sau transformarea acestui imobil în centrul de asistență pentru grupuri vulnerabili, pentru victime a infracțiunii, sau ca sedii pentru funcționarea unor servicii sociale acordate organizațiilor necomerciale...ș.a. În acest sens, Directiva (UE) 2024/1260 nu definește ca atare reutilizarea socială dar oferă exemple de măsuri în acest sens cum ar fi: „Reutilizarea în scopuri sociale a bunurilor confiscate transmite societății un mesaj concret în general cu privire la importanța unor valori precum justiția și legalitatea, reafirmă prevalența statului de drept în comunitățile afectate mai direct de criminalitatea organizată și consolidează rezidența acestor comunități față de infiltrarea criminalității în structura socială și economică, așa cum s-a observat în respectivele state membre care au adoptat deja astfel de măsuri de reutilizare în scopuri sociale. Prin urmare, statele membre sunt încurajate să ia măsurile necesare pentru a permite ca bunurile confiscate să fie utilizate în interes public sau în scopuri sociale, astfel încât să	
--	--	---	--

			fie posibil ca bunurile confiscate să fie păstrate ca bunuri ale statului în scopul justiției, al asigurării respectării legii, al asigurării serviciilor publice, în scop social ori în scop economic sau să fie transferate autorităților din municipalitatea sau regiunea în care acestea sunt situate, pentru ca aceste autorități să le poată utiliza în astfel de scopuri, inclusiv atribuirea lor unor organizații care desfășoară activități de interes social. Utilizarea bunurilor confiscate în astfel de scopuri nu aduce atingere autonomiei bugetare a statelor membre”. Astfel, având în vedere circumstanțele de fapt și de drept expuse supra considerăm judicios ca proiectul să cuprindă dispoziții speciale cu referire la regimul juridic al bunurilor imobile confiscate în proceduri penale și anume că bunurile imobile confiscate în proceduri penale trec în proprietatea statului (în domeniul public), dar pot fi transmise, cu titlul gratuit, pentru folosință (administrare/gestionare) autorităților/instituțiilor publice sau organizațiilor necomerciale pentru a fi utilizate pentru obiective de natură socială și de interes public.	
		32.	La art. 7 alin. (1) propunem autorului a exclude textul „sau în raport cu obiectul lor de activitate, după caz” ca fiind neclar și care poate crea interpretări. Astfel, atât din textul Directivei (UE) 2024/1260 cât și din scopul proiectului (luând în considerație și nota de fundamentare) deducem că reutilizarea bunurilor confiscate înseamnă	Se acceptă parțial Suplimentar opiniei autorului proiectului de la pct. 73 din sinteză, se impune ca articolul 8 (anterior articolul 7) alin. (1) să se expună în următorul cuprins: „(1) Bunurile confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c), cu excepția celor

		transmiterea cu titlu gratuit a bunurilor confiscate sau a sumelor provenite din infracțiuni pentru a fi folosite doar în interes public sau în scopuri sociale de către instituții/autorități publice și organizațiile comerciale, iar textul „sau în raport cu obiectul lor de activitate, după caz”, în special având la mijloc conjuncția „sau” ar putea fi interpretat că organizațiile necomerciale ar putea folosi bunul confiscat cu titlul gratuit și în alte scopuri decât cel de interes public și scopuri sociale.	prevăzute la art. 6 alin. (3), pot fi transmise cu titlu gratuit în proprietate sau în folosință gratuită autorităților și instituțiilor publice pentru a fi utilizate în interes public ori pot fi transmise în folosință gratuită în baza unor contracte persoanelor sau entităților prevăzute la art. 2 alin. (1) pentru a fi utilizate în scopuri sociale. Utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c) este decisă de către Comisia pentru gestionarea bunurilor confiscate (în continuare – Comisia), în modul și condițiile prevăzute de Guvern.”
Uniunea Avocaților din Moldova (UAM)	33.	Art. 7 alin. (1), propunem limitarea aplicării dispoziției date doar în privința organizațiilor necomerciale care au statutul de utilitate publică, deoarece norma juridică dată permite transmiterea în folosință organizațiilor necomerciale a bunurilor confiscate pentru a fi utilizate în raport cu obiectul lor de activitate. De asemenea, propunem să se specifice dacă în acest caz o astfel de transmitere în folosință este gratuită sau oneroasă.	Se acceptă parțial La articolul 8 (anterior artciolul 7) alineatele (1) și (5) (după renumerotare), în ambele locuri, după cuvintele „în folosință” se completează cu cuvântul „gratuită” Totodată menționăm că, intenția este ca toate organizațiile necomerciale, dar și alte persoane fizice să aibă acces la acest mecanism, criteriile de acordare fiind competitive.
	34.	La alin. (2) art. 7 propunem revizuirea termenului limită pentru depunerea la Ministerului Justiției a cererilor de utilizare în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate în proceduri penale. Considerăm rezonabil ca legea trebuie doar să stipuleze un	Se acceptă Articolul 8 (anterior articolul 7) alineatul (2) se completează cu următoarea propoziție: „Termenul de transmitere a cererilor de utilizare poate fi prelungit în funcție de circumstanțe.”.

		termen minim garantat în cadrul căruia entitățile interesate să poată depună cererile, însă Ministerul Justiției să dispună conform regulamentului de aplicare a legii de dreptul de a stabili și un alt termen mai mare, inclusiv cu dreptul de a prelungi acest termen în funcție de circumstanțe.	
Procuratura Generală (PG)	35.	La art. 7 alin. (2) propunem a fi corectată eroarea materială și cuvântul „instituțiilor” urmează a fi substituit cu cuvântul „instituțiile”.	Se acceptă La articolul 8 (anterior articolul 7) alin. (2) cuvântul „instituțiilor” se substituie cu cuvântul „instituțiile”.
	36.	Cu referire la art. 7 alin. (3) propunem autorului a dezvolta în proiectul de lege în baza căror criterii Ministerul Justiției va evalua cererile de utilizare și va dispune transmiterea bunului confiscat solicitantului „clasat pe primul loc”. Deși va fi adoptat un Regulament de aplicare a legii unde în detaliu va fi reglementată procedura totuși considerăm judicios și necesar a reglementa criteriile în lege ulterior acestea urmând a fi detaliate în Regulament. În context, în conformitate cu art. 102 din Constitutie, art. 44 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, art. 37 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, hotărârile Guvernului se adopta pentru exercitarea atribuțiilor constituționale și a celor ce decurg din Legea cu privire la Guvern, precum și pentru organizarea executării legilor. În aceeași ordine de idei, urmând jurisprudenței Curții Constituționale, că actul normativ subordonat legii nu poate conține norme primare, iar conținutul actului normativ urmează	Se acceptă La articolul 8 (anterior articolul 7) alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Comisia evaluează pe baze competitive și transparente toate cererile de utilizare primite în baza criteriilor menționate la alin. (4) și dispune transmiterea bunului confiscat solicitantului clasat pe primul loc. Procedura și modul de verificare a eligibilității și conformității cererilor de utilizare, precum și procedurile de transmitere a bunului confiscat este stabilit de Guvern.” se completează cu alineatul (4), cu renumerotarea alineatelor, având următorul cuprins: „(4) Cererile de utilizare conforme și eligibile sunt evaluate pe baza următoarelor criterii relevante, în funcție de bunul confiscat și solicitanți:

		să fie în strictă corespundere cu normele și scopul legii sau ale actului normativ superior și nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau actul superior. De asemenea, actul normativ nu poate interveni în domenii nereglementate de lege. Actele Guvernului sunt acte complementare, ce dezvoltă și concretizează dispozițiile legii. Astfel, în situația în care criteriile generale (în baza cărora Ministerul Justiției va examina cererile de utilizare și va transmite în proprietate sau folosință bunul confiscat) nu vor fi reglementate în lege ci vor fi stabilite doar în Regulament poate determina exercitarea unor atribuții excesive de reglementare de către organul executiv (Guvernul), fapt care poate periclita coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice. În aceeași ordine de idei, având în vedere raționamentele descrise în pct.4.1. din prezentul aviz considerăm oportun a descrie în mod special și separat modalitatea transmiterii bunurilor imobile confiscate în baza unor criterii obiective reglementate în lege spre exemplu: amplasarea imobilului, starea tehnică a imobilului, destinația actuală, data primirii cererii de utilizare de la autorități/instituții, situația financiară a solicitantului, necesitatea unui sediu pentru solicitant...etc.	a) experiența națională și/sau internațională în domeniu a solicitantului; b) relevanța cererii de utilizare față de nevoile grupurilor țintă vizate; c) relevanța cererii de utilizare în raport cu documentele strategice aferente domeniului de utilizare, existente la nivel național, regional, local și instituțional; d) metodologia de utilizare și activitățile propuse; e) riscurile legate de utilizarea bunului confiscat; f) disponibilitatea și strategia de atragere a resurselor materiale necesare pentru amenajarea și întreținerea bunului confiscat prevăzut la art. 4 lit. a)-c); g) modalitățile de comunicare a rezultatelor obținute prin utilizarea bunului confiscat.”
Procuratura Anticorupție (PA)	37.	La alin. (3) al art. 7 din proiect autorul a desemnat Ministerul Justiției cu atribuții de evaluare a cererilor de utilizare a bunurilor	Se acceptă parțial Suplimentar opiniei autorului proiectului de la pct. 36 din sinteză,

		confiscate în proceduri penale, desemnare a câștigătorului și transmitere a acestor bunuri, însă propunerea pe care o formulăm e ca în textul legii să fie prevăzute expres mecanisme competitive și transparente de selecție a beneficiarilor reutilizării activelor confiscate, dar și să fie analizată posibilitatea de a reglementa procedura de soluționare a eventualelor contestații ce ar putea parveni din partea competitorilor.	menționăm că, atribuirea utilizării bunurilor confiscate este o procedură de selecție, nu una litigioasă. Scopul este de a identifica cei mai potriviți beneficiari, nu de a rezolva dispute. Introducerea unei proceduri de contestare ar putea duce la întârzieri semnificative. Acest lucru ar crește riscul ca bunurile să se deterioreze, să își piardă valoarea sau să devină irelevante, contrar scopului legii. Or, o procedură de contestare complexă ar putea împiedica realizarea acestui obiectiv. Mai mult ca atât, selectarea beneficiarilor se va baza pe criterii transparente și bine definite, reducând astfel posibilitatea apariției contestațiilor. De altfel, în loc de o procedură de contestare formală, se poate opta pentru un mecanism de feedback și clarificare, care să permită solicitanților să înțeleagă deciziile luate, fără a întârzia procesul. Respectiv, atribuirea bunului confiscat trebuie să asigure o procedură rapidă și eficientă în conformitate cu scopul legii.
Uniunea Avocaților din Moldova	38.	La art. 7 alin. (3) sintagma „clasat pe primul loc” nu stabilește în mod cert dacă este vorba despre un concurs al cererilor, proces de	Se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 36 din sinteză.

(UAM)		selecție public, în baza unor criterii obiective, sau despre un clasament în baza unor alte circumstanțe, de exemplu prima cerere depusă, prima din listă conform ordinii alfabetic. De asemenea, se va preciza dacă cererile autorităților publice vor fi examinate cu prioritate față de cele ale organizațiilor necomerciale, sau nu.	
Ministerul Afacerilor Interne (MAI)	39.	La art. 7 alin. (3), precum și în restul textului proiectului de lege unde se folosește expresia „ <i>în baza regulamentului de aplicare a legii</i> ”, se propune utilizarea expresiei „ <i>în baza regulamentului aprobat de Guvern</i> ”. Potrivit art. 14 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, <i>hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor. Hotărârea Guvernului cu caracter normativ poate conține, după caz, regulamente, instrucțiuni, reguli, metodologii, standarde</i> . Astfel, având în vedere că punerea în aplicare a legii se va realiza printr-un Regulament, expresia potrivită pentru respectarea intenției autorului reprezintă „ <i>în baza regulamentului aprobat de Guvern</i> ”.	Se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 36 din sinteză
AO „Institutul pentru Politici și Reforme Europene” (IPRE)	40.	Art. 7 alin. (3) – acest articol face referire la evaluarea cererilor de utilizare de către Ministerul Justiției. Totuși, proiectul de lege nu prevede criteriile de selecție a beneficiarului, inclusiv criteriile competitive între beneficiari potențiali sau cerințele minime pe care trebuie să le întrunească un beneficiar potențial pentru a i se putea atribui un bun cu titlu gratuit (de exemplu: experiența deținută, domeniul de activitate,	Se acceptă Suplimentar opiniei autorului proiectului de la pct. 32, 37 și 46 din sinteză, menționăm că atribuțiile Ministerului Justiție în baza proiectului a fost „transferate” Comisiei pentru gestionarea bunurilor confiscate, prevăzută în articolul 8 (anterior articolul 7) alin. (1).

		activitățile desfășurate etc.). Lipsa unor criterii de evaluare a cererilor periclitează caracterul transparent și competitiv al procesului de selecție finală. În acest sens, considerăm necesară detalierea acestor aspecte fie în proiectul de lege, fie alternativ, prin prevederea că stabilirea criteriilor va fi realizată în baza unui regulament pentru a evita lipsa meritocrației.	
	41.	De asemenea, nu există o delimitare clară a atribuțiilor Ministerului Justiției și ARBI, conform prevederilor art. 5 alin. (1) și art. 7 alin. (3) și alin. (4) din proiectul de lege, care par să conțină unele aspecte contradictorii.	Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 26 și 36 din sinteză, unde se observă o delimitare clară a atribuțiilor diferitor autorități și instituții publice.
Uniunea Avocaților din Moldova (UAM)	42.	La alin. (4) art. 7 considerăm greșită transmiterea în proprietate a bunului imobil confiscat în proceduri penale în proprietate sau în folosință autorităților și instituțiilor publice, deoarece aceste bunuri deja se află în proprietatea statului, fiind anterior înregistrate de ARBI în registrul de publicitate corespunzător, iar bunurile proprietate publică se transmit autorităților sau instituțiilor publice în gestiune, conform Legii nr. 121/2006. Mai mult, norma juridică analizată nu se referă și la bunurile mobile confiscate în proceduri penale, care, la fel, ar putea fi transmise în gestiune autorităților sau instituțiilor publice.	Nu se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 31 din sinteză.
Serviciul Prevenire și Combaterea Spălării Banilor	43.	Cu referire la prevederile art. 7 alin. (4) din proiect, se propune reformularea acestora și determinarea exactă al sensului și efectelor care urmează să le producă, or nu poate fi dedus din	Se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 34 și 36 din sinteză.

(SPCSB)		sensul acestora, care sunt acțiunile ce urmează a fi întreprinse de Ministerul Justiției. La fel, din motiv că, dispoziția alineatului (4) al articolului 7 din proiect, nu permite determinarea eventualelor consecințe în cazul expirării termenului de 90 de zile pentru depunerea cererii de utilizare și lipsa unor astfel de cereri din partea autorităților și instituțiilor publice sau a organizațiilor necomerciale, se propune ca articolul să facă referire la Regulamentul de aplicare a Legii, care urmează să descrie în mod cert și exact, care sunt acțiunile ce urmează a fi întreprinse în ordine consecutivă și logică de către Ministerul Justiției.	
	44.	Cât privește dispoziția art. 7 alin. (5) din proiect, nu poate fi determinat sensul exact al acesteia, și anume, nu poate fi stabilit cine din subiecții menționați de normă și la ce etapă urmează să își asume cheltuielile de reabilitare și amenajare, la fel cum nu este clar volumul acestor cheltuieli și modalitatea de acoperire a acestora, considerente din care se propune ca norma să facă trimitere la Regulamentul de aplicare a Legii, ce urmează să descrie în detalii corespunzătoare întreg procesul.	Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 80 din sinteză.
Uniunea Avocaților din Moldova (UAM)	45.	La alin. (6) propunem schimbarea paradigmei de monitorizare a modului de gestiune/folosință a bunurilor confiscate, de la o monitorizare anuală efectuată de ARBI, cu informarea Ministerul Justiției despre rezultatul monitorizării și comunicarea publică prin raportul anual de activitate al ARBI, la o monitorizare efectuată în baza raportului anual al titularului	Precizare De fapt ARBI va „verifica” modul de utilizare a bunurilor confiscate, iar modalitatea de verificare trebuie să asigure un grad de obiectivitate, având în vedere că bunurile confiscate vor transmise în folosință atât entităților de drept privat cât și entităților de drept

		dreptului de gestiune/folosință asupra bunului confiscat în proceduri penale, raport transmis ARBI și ministerului justiției și întocmit conform regulamentului de aplicare a legii.	public. Cu toate acestea, entitățile de drept public mai au mecanisme de verificare internă (auditul intern) și externă (auditul extern). Suplimentar a se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 46 din sinteză.
Serviciul Prevenire și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB)	46.	Cu referire la art. 7 alin. (6) din proiect, se propune expunerea sintagmei „ <i>monitorizează anual</i> ” în următoarea redacție „ <i>monitorizează și verifică anual</i> ”, or monitorizarea presupune un proces continuu, iar termenul de „ <i>anual</i> ” semnifică o anuitate sau o periodicitate de o dată pe an, astfel fiind creată o disonanță între acești doi termeni care comportă sensuri diferite. O altă opțiune care ar putea fi luată în calcul de către autor, ar fi înlocuirea termenului „ <i>monitorizează</i> ” cu sintagma „ <i>verifică modul de utilizare</i> ”. Cât privește ultima propoziție din alineatul (6) al articolului 7, se propune înlocuirea acestuia cu următoarea propoziție „ <i>Rezultatele monitorizării se includ în raportul anual de activitate a Agenției și se publică suplimentar pe pagina web a instituției</i> ”.	Se acceptă parțial Articolul 8 (anterior articolul 7) alineatul (5) (după renumerotare) se redă în următoarea redacție: „(5) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale verifică anual modul de utilizare a bunurilor confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c) de către solicitantii cărora li s-au atribuit acestea și informează Comisia cu privire la rezultatul acestora. Rezultatele privind modul de utilizare a bunurilor confiscate se includ în raportul anual de activitate a Agenției de Recuperare a Bunurilor Infractionale și se publică pe pagina sa web. În cazul în care bunul confiscat prevăzut la art. 4 lit. a)-c) transmis spre utilizare socială sau în interes public nu este utilizat corespunzător scopului pentru care a fost atribuit, Comisia întreprinde acțiuni de retragere a dreptului de folosință, conform procedurilor stabilite de Guvern.”

AO „Institutul pentru Politici și Reforme Europene” (IPRE)	47.	La art. 7 alin. (6), deși este reglementată monitorizarea de către ARBI a modului de utilizare a bunurilor imobile confiscate de către organizațiile necomerciale și autoritățile/instituțiile publice, considerăm că este necesară reglementarea consecințelor în situația în care bunul transmis în folosință nu este utilizat corespunzător scopului pentru care a fost atribuit. Având în vedere faptul că bunurile pot fi atribuite unor entități care nu le folosesc conform scopului declarat, considerăm că proiectul de lege ar trebui să prevadă o procedură de recuperare a bunurilor de la beneficiarii care nu respectă condițiile atribuirii.	Se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 46 din sinteză.
Serviciul Prevenire și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB)	48.	În continuare, cu referire la alineatul (7) al articolului 7, în scopul asigurării expunerii normei într-un limbaj simplu, clar și concis, care să excludă orice echivoc și să respecte în mod strict regulile gramaticale, se propune înlocuirea sintagmei <i>„nu satisface cerințele minime de calitate”</i> cu sintagma <i>„cererea nu corespunde criteriilor de formă și conținut stabilite în Regulamentul de aplicare a Legii”</i> .	Se acceptă parțial La articolul 8 (anterior articolul 7) alineatul (6) (după renumerotare) textul <i>„satisface cerințele minime de calitate”</i> se substituie cu textul <i>„întreunește criteriile menționate la alin. (4)”</i> .
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	49.	Remarcăm faptul că art. 7, alin. (7) din proiectul de lege statuează anumite cerințe minime de calitate ale cererilor de utilizare în scopuri sociale sau în interes public, a bunurilor confiscate în proceduri penale. Respectiv, considerăm necesară stabilirea unor criterii clare de selecție, astfel încât procesul să fie transparent și echitabil. Aceste criterii ar putea include elemente precum numărul de	Se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 36 și 48 din sinteză.

		beneficiari ai sectorului de protecției sociale și nevoile urgente, istoricul activităților, impactul asupra comunității, etc.	
Agencia Proprietății Publice (APP)	50.	Concomitent, reieșind din faptul că scopul proiectului urmărește stabilirea mecanismului de utilizare a bunurilor confiscate în scopuri sociale și interes public, precum și implementarea bunelor practici de reutilizare socială a acestora, la articolul 7 alineat (8) din proiectul de lege, considerăm oportun completarea după cuvântul “administrare” cu cuvintele “și valorificare”. În acest sens, se propune completarea proiectului de lege și notei de fundamentare cu aspecte privind modalitatea de valorificare a bunurilor imobile confiscate în proceduri penale, care se transmit Agenției Proprietății Publice, și de monitorizare ca aceste bunuri, în procesul valorificării, să nu ajungă, direct sau indirect, în proprietatea sau folosința persoanelor condamnate.	Precizare În contextul opiniei autorului proiectului de la pct. 51 din sinteza, dispozițiile alineatului (8) din articolul 8 (anterior articolul 7), au fost excluse din proiect.

Centrul Național Anticorupție (CNA)	51. 4. La articolul 7, analizând per ansamblu conținutul acestuia, se constată o deficiență a asigurării transparenței și corectitudinii utilizării bunurilor confiscate în scopuri sociale sau în interes public. Confiscarea bunurilor ca urmare a unei proceduri legale are o componentă importantă de prevenire a criminalității și de restabilire a ordinii publice, iar utilizarea acestora pentru scopuri benefice poate contribui la binele societății. Totuși, este esențial să se monitorizeze constant modul în care aceste bunuri sunt utilizate, pentru a preveni abuzurile, utilizarea necorespunzătoare sau risipa resurselor care au fost confiscate. Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor, alineatul (40) prevede că, <i>"Statele membre sunt încurajate să ia măsurile corespunzătoare pentru a împiedica dobândirea bunurilor, în mod direct sau indirect, în timpul înstrăinării acestora în temeiul unui ordin de confiscare, de către persoanele condamnate în cadrul procedurilor penale în care bunurile au fost indisponibilizate."</i> Prin urmare, se impune detalierea anumitor măsuri specifice împotriva răscumpărării care urmează a se regăsi în Regulamentul de aplicare a legii. Articolul 7 al proiectului stabilește cadrul normativ pentru utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate în proceduri penale. Ministerul Justiției evaluează	Se acceptă parțial În partea ce ține de articolul 8 (anterior articolul 7) alineatul (7), a se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 40 și 46 din sinteză. Totodată, în contextul în care prin Legea nr. 35/2025 atribuțiile de executare a hotărârilor în materie penală au fost alocate Serviciului Fiscal de Stat, dispozițiile articolului 8 (anterior articolul 7) alineatul (8), se exclude din proiect. Referitor la propunerea de a adăuga un alineat nou care impune beneficiarilor obligația de a raporta anual cu privire la utilizarea bunurilor transmise, este redundantă și contraproductivă. Cadrul actual, prin care ARBI are responsabilitatea de monitorizare și dreptul de a solicita informații/inspecta, este suficient pentru a asigura transparența și buna utilizare a bunurilor, fără a crea bariere birocratice inutile pentru beneficiari. Mai mult, art. 8 (anterior articolul 7) din proiect deja prevede că ARBI monitorizează și comunică rezultatele publicului. Această transparență este mai eficientă atunci când este asigurată de o instituție specializată, care are capacitatea de a consolida și prezenta informațiile într-
--	--	--

		cererile de utilizare a bunurilor mobile și imobile și efectuează procedura de transmitere efectivă. Ulterior, Agenția monitorizează modul de utilizare, comunică rezultatele monitorizării Ministerului Justiției și publicului. Respectiv, acest articol reflectă bunele practici internaționale, având ca obiectiv reutilizarea socială a imobilelor ca primă opțiune, dar și cea de asigurare a transparenței și competiției între potențialii beneficiari. În concluzie, având în vedere că beneficiarii utilizării bunurilor confiscate în scopuri sociale sau în interes public au acces direct la aceste bunuri, iar utilizarea acestora reprezintă un beneficiu acordat de stat, este firesc ca aceștia să fie responsabili de raportarea modului în care sunt folosite bunurile respective, precum și de starea lor fizică și valoarea de bilanț. Aceste bunuri nu sunt proprietate privată, ci reprezintă un avantaj acordat de stat, iar prin urmare, beneficiarii trebuie să fie transparenți în privința modului în care le utilizează. De asemenea, autoritatea competentă, respectiv Agenția, are dreptul să solicite informații suplimentare și să efectueze inspectarea bunurilor pentru a se asigura că acestea sunt utilizate conform destinației stabilite și că nu se deteriorează sau se utilizează în scopuri neconforme. Prin reglementarea acestui articol, se urmărește creșterea transparenței și eficienței în gestionarea bunurilor confiscate, garantând în	un format coerent. Așadar, responsabilitatea principală de verificare revine statului, prin instituțiile sale specializate, și nu ar trebui transferată excesiv asupra celor care utilizează bunurile în scopuri sociale sau publice.
--	--	--	--

		același timp respectarea destinației lor sociale sau publice. Ca urmare, se recomandă completarea articolului cu un alineat nou cu următorul cuprins: <i>”(7) Beneficiarii utilizării bunurilor confiscate în scopuri sociale sau în interes public au obligația de a informa anual, sau la solicitarea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale, cu privire la utilizarea acestora conform destinației, starea acestora și valoarea de bilanț. Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale are dreptul de a solicita informații suplimentare referitoare la bunurile utilizate și de a efectua inspectarea acestora, direct sau prin intermediari.”</i> În consecință, alineatele (7) și (8) devin alineate (8) și alin.(9). Totodată, cu referire al alineatele (7) și (8) al articolului 7 potrivit proiectului, potrivit punctului 6 al Regulamentului cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpân, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delict, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.972/2001, <i>bunurile confiscate, fără stăpân, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, corpurile delict, bunurile trecute în posesia statului cu drept de succesiune și comorile, luate la evidență de către Serviciul Fiscal de Stat, se vând prin rețeaua comercială de stat sau prin alte unități comerciale.</i>	
--	--	---	--

		Punctul 48 al Regulamentului precitat, stabilește că, <i>Serviciul Fiscal de Stat transmite cu titlu gratuit Agenției Proprietății Publice construcțiile (inclusiv locuințele și anexele acestora) care intră în proprietatea statului.</i> În acest sens, la articolul 7 alineatele (7) și (8) se recomandă substituirea cuvintelor ”<i>Agenția de recuperare a Bunurilor Infracționale</i>” cu cuvintele ”<i>Serviciul Fiscal de Stat</i>”, la caz gramatical corespunzător.	
Cancelaria de Stat (CS)	52.	3. La art. 7: alin.(4) se va completa în final cu textul „în corespundere cu Legea nr.121/2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice.”; la alin. (6), ultima propoziție, nu este clar „raportul anual de activitate” al Ministerului Justiției sau al Agenției, la alin.(7), nu este clar la ce se referă „cerințele minime de calitate”. De asemenea, se recomandă a revedea verbul „dispune”, or, acesta presupune un raport de subordonare între Ministerul Justiției și Agenție, fapt care contravine statutelor acestor entități. În acest sens, notăm că, potrivit art. 54, alin.(1) din Legea nr. 100/2017, <i>conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.</i>	Se acceptă parțial Suplimentar a se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 36, 46, 48 și 72 din sinteză.
Serviciul Prevenire și	53.	La art. 8, alin. (1) din proiect, pentru creșterea capacității instituționale intervenim cu	Precizare

Articolul 8. Utilizarea sumelor de bani confiscate în proceduri penale (1) Sumele de bani prevăzute la art. 5 alin. (5) se alocă astfel: a) 10% pentru Procuratura Anticorupție; b) 10% pentru Centrul Național Anticorupție; c) 10% pentru Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale; d) 10% pentru Ministerul Afacerilor Interne; e) 10% pentru Ministerul Justiției; f) 15% pentru Procuratura Generală; g) 15% pentru Ministerul Sănătății; h) 20% pentru Ministerul Muncii și Protecției Sociale. (2) Utilizarea sumelor prevăzute în prezentul articol se alocă în vederea finanțării nerambursabile, pe baze transparente și competitive, a proiectelor de educație	Combaterea Spălării Banilor (SPCSB)		propunerea de includere al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.	Distribuirea sumelor permite stimularea capacității de prevenire și răspuns împotriva criminalității, adică la procesul de recuperare a bunurilor infracționale, precum și de protecție a victimelor infracțiunii. Mai mult ca atât, din recitalul 38 al Directivei 1260/2024 privind recuperarea și confiscarea activelor se desprinde că: „38. [...] statele membre sunt încurajate să ia măsurile necesare pentru a permite ca bunurile confiscate să fie utilizate în interes public sau în scopuri sociale, astfel încât să fie posibil ca bunurile confiscate să fie păstrate ca bunuri ale statului în scopul justiției, al asigurării respectării legii, al asigurării serviciilor publice, în scop social ori în scop economic sau să fie transferate autorităților din municipalitatea sau regiunea în care acestea sunt situate, pentru ca aceste autorități să le poată utiliza în astfel de scopuri, inclusiv atribuirea lor unor organizații care desfășoară activități de interes social. Utilizarea bunurilor confiscate în astfel de scopuri nu aduce atingere autonomiei bugetare a statelor membre.”. Totodată, pentru a înțelege mecanismul de reutilizare a abunurilor
---	---	--	--	---

juridică, prevenire a criminalității, asistență și protecție a victimelor infracțiunilor propuse de organizații necomerciale, precum și acordare de vouchere victimelor criminalității pentru acoperirea nevoilor urgente, despăgubirea victimelor infracțiunilor și asigurarea contribuției Republicii Moldova la mecanisme de sprijinire a țărilor terțe afectate de situații la care s-a răspuns prin adoptarea de măsuri restrictive sau sancțiuni.				confiscate, a se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 57.
(3) Ministerul Finanțelor asigură suplimentarea anuală a bugetelor autorităților și instituțiilor publice prevăzute la alin. (1) cu sumele colectate potrivit art. 5 alin. (5), în modul stabilit prin Regulamentul de aplicare a legii.	Procuratura Anticorupție (PA)	54.	Printre beneficiari, în speță autorități și instituții publice prevăzute la alin. (1) al art. 8 din proiect, nu se regăsește Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Special ori, anume în sarcina acestei entități specializate din sistemului procuraturii cade responsabilitatea de contracarare a criminalității organizate, în marea majoritate a cazurilor cu elemente de extraneitate, antrenate în activități infracționale generatoare de beneficii economice substanțiale, iar includerea PCCOCS în lista sus-indicată ar genera stimulente în activitate și ar fortifica capacitățile instituționale ale acestei subdiviziuni. Cu alte cuvinte, o parte din produsele recuperate ale infracțiunilor trebuie să se întoarcă agențiilor de aplicare a legii (avându-se în vedere și cele două procuraturi specializate) pentru ca acestea să își dezvolte capacitatea de a aplica și mai eficace mecanismele de indisponibilizare și confiscare.	Precizare PCCOCS nu a operaționalizat încă un bugetul propriu. Sumele alocate PCCOCS sunt incluse în procentul alocat Procuraturii Generale.
(4) Conducătorii autorităților publice prevăzute la alin. (1) repartizează sumele pentru	Ministerul Afacerilor Interne (MAI)	55.	La art. 8 se propune ca alin. (1) să aibă următorul conținut: „(1) Sumele de bani prevăzute la art. 5 alin. (5) se alocă astfel: a) 10% pentru Procuratura Anticorupție; b) 10% pentru Centrul Național Anticorupție; c) 10% pentru Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale; d) 20% pentru Ministerul Afacerilor Interne; e) 10% pentru Ministerul Justiției; f) 20% pentru Procuratura Generală; g) 10% pentru Ministerul	Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 46, 57 și 80 din sinteză.

finanțarea unor proiecte sau programe de prevenire și combatere a criminalității sau creșterea a capacității instituționale, pe baza următoarelor criterii generale: a) prioritatea proiectului sau programului, apreciată obiectiv în funcție de importanța stabilită în lege și alte acte normative subsecvente; în lipsa acestora se va avea în vedere importanța rezultată din gradul de nerealizare a unor obiective, apreciat conform raportului anual de activitate; b) gradul de finanțare a proiectului sau programului, incluzând și rezervele care să acopere nevoile neprevăzute; c) lista priorităților instituției, conform programului de activitate aprobat; d) corelarea cu alte proiecte sau programe naționale. (5) Sumele prevăzute la alin. (1) nu pot fi utilizate			Sănătății; h) 10% pentru Ministerul Muncii și Protecției Sociale.”	
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	56.	Având în vedere scopul social care reiese din titlul proiectului de lege și faptul că potrivit Notei de fundamentare, proiectul reprezintă oportunitatea de a asigura și demonstra cetățenilor cum activele dobândite din infracțiuni se reîntorc în beneficiul victimelor și societății, propunem revizuirea alocării sumelor de bani confiscate în interesul măsurilor sociale și expunerea art. 8, alin. (1) din proiect în următoarea redacție: „(1) Sumele de bani prevăzute la art. 5 alin. (5) se alocă astfel: a) 40% pentru Ministerul Muncii și Protecției Sociale; b) 30% pentru Ministerul Sănătății; c) 30% pentru Procuratura Anticorupție, Centrul Național Anticorupție; Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Procuratura Generală, în părți egale pentru fiecare instituție.”. În acest sens, facem referire la prevederile pct. 6 al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 149/2021, care stabilește că Ministerul este autoritatea publică care realizează funcțiile sale în domeniile protecției sociale și reabilitării victimelor infracțiunilor. Or, victimele infracțiunilor sunt subiecții protecției sociale, ocrotirea cărora necesită fonduri considerabile.	Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 46 și 57 din sinteză.	

pentru plata salariilor, orelor suplimentare, primelor, bonificațiilor sau oricărui alt tip de beneficiu financiar acordat personalului autorităților și instituțiilor publice. (6) Ministerul Finanțelor monitorizează modalitatea de utilizare a sumelor de bani și rezultatele concrete obținute și prezintă public un raport anual. Ministerul Finanțelor organizează la fiecare trei ani un audit extern de performanță a mecanismului de utilizare a sumelor de bani. Modalitatea de monitorizare și evaluare a performanței se stabilește prin Regulamentul de aplicare a legii.			Astfel, reutilizarea socială a bunurilor confiscate are un rol esențial în protecția și reintegrarea socială a persoanelor din grupuri social-vulnerabile (familii în situație de vulnerabilitate, persoanele vârstnice, persoanele cu dizabilități, copii în situație de risc, copii rămași fără ocrotire părintească etc.), precum și la sprijinirea comunităților dezavantajate. Aceste bunuri pot fi utilizate pentru a înființa servicii sociale (centre de zi, centre de plasament, etc.) sau programe de formare profesională, contribuind la îmbunătățirea calității vieții persoanelor social-vulnerabile. Veniturile obținute din vânzarea bunurilor confiscate pot fi reinvestite în programe de protecție socială, sprijinind astfel dezvoltarea comunității. Prin reutilizarea acestor bunuri, se promovează o abordare pozitivă față de persoanele care se confruntă cu dificultăți, contribuind la combaterea prejudecăților și la integrarea lor în societate. Implementarea proiectelor care implică reutilizarea bunurilor confiscate poate spori nivelul de conștientizare al societății asupra problemelor sociale existente și poate încuraja implicarea comunității în soluționarea acestora.	
	Centrul Național Anticorupție (CNA)	57.	5. La articolul 8 alineatul (1), în ceea ce privește alocarea mijloacelor bănești instituțiilor publice, norma urmează a fi completată cu Ministerul Educației. Totodată, în scopul optimizării distribuției resurselor, pentru a sprijini dezvoltarea domeniilor esențiale, se propune ca pentru Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și	Se acceptă parțial Mecanismul de reutilizare a bunurilor confiscate prin proiectul de lege, inclusiv sumelor de bani, se rezumă la următoarele două etape principale:

		Protecției Sociale și Ministerul Educației să fie alocate cumulativ 50% din totalul sumelor confiscate, restul de 50% să fie distribuite între celelalte instituții prevăzute în alineatul (1). Recomandarea propusă vizează consolidarea resurselor financiare pentru domenii esențiale cum sunt educația, sănătatea și protecția socială, având în vedere importanța acestor sectoare în asigurarea bunăstării și dezvoltării sustenabile a societății. O distribuție mai echilibrată între instituțiile implicate va permite o mai bună utilizare a fondurilor pentru proiectele și inițiativele de interes public.	1. Toate bunurile confiscate se vor transmite spre utilizare socială sau în interes public. În caz că nu se pot utiliza nici în scop social și nici în interes public, acestea vor fi transmise SFS-ului pentru a le gestiona conform procedurii stabilite actualmente (HG nr. 972/2001); 2. Toate sumele de bani confiscate se vor distribui: a) 50% la utilizare publică (cîte 5% pentru 10 autorități incluse expres în lege); b) 50% la utilizare socială pentru susținerea programelor cu scopul de a sprijini proiecte de interes social și de mediu. Pornind de la aceste aspecte, se impun intervenții a următoarele dispoziții ale proiectului: - Articolul 4 (anterior articolul 3) se redă în următoarea redacție: „Articolul 4. Domeniul de aplicare Prezenta lege se aplică următoarelor categorii de bunuri confiscate: a) bunurilor confiscate în proceduri penale; b) bunurilor confiscate repatriate; c) bunurilor partajate prin acorduri internaționale și bunurilor confiscate ce revin Republicii Moldova în temeiul unei hotărâri judecătorești penale străine;
--	--	--	---

			d) sumelor de bani confiscate în proceduri penale; e) sumelor de bani obținute din executarea hotărârilor judecătorești penale de confiscare prin echivalent; f) sumelor de bani repatriate sau care fac obiectul unui acord internațional de partajare, rămase după acoperirea cheltuielilor de administrare, conservare sau valorificare a bunurilor, a deducerii sumelor care fac obiectul distribuirii internaționale, precum și a altor rețineri.” - Articolul 9 (anterior articolul 8): alineatul (1) va avea următorul cuprins : „(1) Sumele de bani prevăzute la art. 4 lit. d)-f) sunt înregistrate separat, într-un cont special al Ministerului Finanțelor la o poziție distinctă, și se repartizează după cum urmează: a) 50% sunt alocate pentru a fi utilizate în scopuri sociale; b) 50% sunt alocate autorităților și instituțiilor publice prevăzute la alin. (2) pentru a fi utilizate în interes public.”; se completează cu alineatul (2) (cu renumerotarea corespunzătoare): „(2) Sumele de bani prevăzute la alin. (1) lit. b) se alocă în egală măsură la suplimentarea bugetelor anului
--	--	--	--

			următor a: Procuraturii Generale, Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Sănătății, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Culturii și Ministerului Mediului.”.
AO „Institutul pentru Politici și Reforme Europene” (IPRE)	58.	Având în vedere rolul educativ și preventiv al legii penale, precum și rolul Ministerului Educației în acest sens, recomandăm completarea art. 8 alin. (1) cu Ministerul Educației – 10% și reducerea procentajului acordat pentru instituțiile de urmărire penală (i.e. Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție, Centru Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne). Menționăm că în România, Ministerul Educației la fel se regăsește ca instituție beneficiară în cadrul unor mecanisme similare. În Nota de fundamentare, autorii proiectului argumentează că, distribuirea prevăzută la art. 8 alin. (1) permite stimularea capacității de prevenire și răspuns împotriva criminalității, precum și protecția victimelor infracțiunii. O distribuire similară, așa cum am făcut referire mai sus, se regăsește și în România.	Se acceptă parțial A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 46, 57 și 80 din sinteză.
	59.	Cu toate acestea, deși alocarea de sume de bani autorităților publice are intenții aparent nobile, aceasta nu reflectă pe deplin spiritul legii și poate genera dificultăți de interpretare.	Precizare Suplimentar opiniei autorului proiectului de la pct. 46, 57 și 80 din sinteză, menționăm că repartizarea sumelor prevăzute la art. 8 alin. (1) ține

	Scopul principal al legii vizează obiective de natură socială, caritabilă și filantropică. Autoritățile statului au responsabilitatea de a-și îndeplini atribuțiile și de a asigura buna funcționare a activităților publice. Alocarea resurselor financiare în acest sens este o prerogativă și o obligație a Statului, realizată prin bugetele de stat. Dacă sumele de bani confiscate în cadrul procedurilor penale vor fi alocate autorităților publice, conform formulei prevăzute la art. 8 alin. (1), predominant către instituții guvernamentale și, în special, către cele cu atribuții în domeniul urmăririi penale, există riscul de a genera percepția unui posibil „conflict de interese”, manifestat prin faptul că, aceste instituții vor fi tentate să prioritizeze cantitatea de bunuri confiscate în detrimentul respectării drepturilor individuale și a garanțiilor procesuale. Un observator independent ar putea fi tentat să creadă că organele de urmărire penală ar putea admite abuzuri sau manifesta exces de zel în procedurile de confiscare pentru a beneficia de sumele alocate conform normei citate mai sus. Aceasta ar putea afecta în mod special principiul accesului liber la justiție prevăzut de art. 19 alin. (3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, care stabilește obligația organului de urmărire penală de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea completă, obiectivă și din toate perspectivele a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc	mai degrabă de oportunitate și nu de legalitate. Cu toate acestea, din recitalul 38 al Directivei (UE) nr. 1260/2024 privind recuperarea și confiscarea activelor putem concluziona că, directiva vizează utilizarea bunurilor confiscate pentru a sprijini inițiative care aduc beneficii societății în ansamblu, fie prin consolidarea statului de drept, fie prin finanțarea serviciilor publice și a programelor sociale.
--	---	--

		vinovăția bănuțului, învinuțului sau inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea. De asemenea, menționăm că, în ipoteza în care bugetul instituțiilor nominalizate va beneficia de un flux de mijloace bănești din confiscarea sumelor de bani, justițiabili ar putea percepe acest fapt ca o atingere adusă principiilor eticii și conduitei procurorilor, în special: supremația legii, independența, integritatea, imparțialitatea, profesionalismul, transparența etc., principii prevăzute în Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură și în Codul de etică al Procurorilor. Prin urmare, se recomandă schimbarea formulei de la art. 8 alin. (1), astfel încât ponderea repartizării sumelor să fie mai mare pentru domeniile sociale, educative și de protecție a sănătății.	
Procuratura Generală (PG)	60.	La articolul 8 alineatul (2) considerăm lipsită de claritate și previzibilitate sintagma „utilizarea sumelor prevăzute în prezentul articol ...precum și acordarea de vouchere victimelor criminalității și asigurarea contribuției Republicii Moldova la mecanisme de sprijinire a țărilor terțe afectate de situații la care s-a răspuns prin adoptarea de măsuri restrictive sau sancțiuni”. În context acest alineat nu oferă claritate cu referire la acordarea voucherelor victimelor infracțiunii în special ce ține de: instituția/autoritatea care va fi responsabilă de acordarea acestor vouchere, care va fi suma sau	Precizare Proiectul de lege are drept scop crearea cadrului legal necesar pentru utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate prin hotărâri judecătorești definitive în materie penală. Una dintre aceste premise ar fi ca utilizarea sumelor de bani confiscate să fie îndreptate pentru reabilitarea și despăgubirea victimelor infracțiunii, în ordinea și modul stabilit în Legea nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor.

		limitele acestui voucher, condițiile de acordare a acestor vouchere. Propunem autorului a reglementa detaliat acest aspect sau mecanism pentru a oferi claritate și previzibilitate legii. Spre exemplu legislația României (art. 37 alin. (15) din Legea nr.230/2022 privind modificarea și completarea Legii nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală), reglementează acest voucher acordat victimelor după cum urmează: „Pentru acoperirea nevoilor urgente se poate acorda victimelor infracțiunii un avans din compensația financiară sub formă de voucher. Voucherele se acordă în limita unei sume echivalente cu 5 salarii de bază minime brute pe țară stabilite pentru anul în care victima a solicitat avansul. (2) Voucherele se folosesc exclusiv de către victimele infracțiunilor pentru acoperirea cheltuielilor de hrană, cazare, transport, medicamente și materiale sanitare, precum și materiale de igienă și de uz personal. (3) Voucherele se distribuie victimelor prin intermediul instituțiilor și autorităților publice competente, precum și asociațiilor și fundațiilor cu obiect de activitate în domeniul asistenței și protecției victimelor și asistenței sociale. Selectarea entităților publice și private se va realiza cu respectarea criteriului distribuției	Respectiv, aspectele ce țin de modul de acordare și utilizare a voucherelor urmează a se regăsi în Legea nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor, în condițiile în care una dintre sferile de reglementare a legii respective este modul și condițiile de compensare financiară de către stat a prejudiciului cauzat prin infracțiune victimelor infracțiunii. Avînd în vedere aceste raționamente, la articolul 9 (anterior articolul 8) alineatul (2) textul „, precum și acordare de vouchere victimelor criminalității pentru acoperirea nevoilor urgente, despăgubirea victimelor infracțiunilor” se substituie cu textul: „reabilitarea și despăgubirea victimelor infracțiunilor, sprijinire a grupurilor marginalizate social sau al persoanelor vulnerabile, îmbunătățire a mediului, precum”.
--	--	---	---

		geografice pentru a oferi tuturor victimelor posibilitatea de a accesa aceste vouchere. (4) Lista entităților publice și private implicate în procedura de distribuire a voucherelor către victimele infracțiunilor se publică și se actualizează anual pe pagina de internet a Ministerului Justiției. (5) Metodologia de emitere, distribuire și decontare a voucherelor, cuantumul acestora, precum și criteriile de selectare a entităților publice și private se stabilesc prin hotărâre a Guvernului. Metodologia stabilește etapele, responsabilitățile și documentele aferente acestui proces, astfel încât acestea să permită acordarea voucherelor victimelor infracțiunii într-un termen de cel mult 72 de ore de la referirea victimei, în înțelesul Legii nr. 211/2004, cu modificările și completările ulterioare. (6) Avansul din compensația financiară sub formă de voucher este supus restituirii în condițiile art. 22 alin. (2) și art. 30 alin. (5) și (6) din Legea nr. 211/2004, cu modificările și completările ulterioare”.	
	61.	La alin. (2) al art. 8 din proiect este utilizată noțiunea de „vouchere destinate victimelor criminalității pentru acoperirea nevoilor urgente”. Propunem definirea acestei sintagme, cu enumerarea cheltuielilor exclusive pe care le presupune, cu explicarea limitelor pentru care se acordă și enumerarea instituțiilor responsabile de distribuirea lor. Bunăoară, legiuitorul român a reglementat aceste aspecte în conținutul art. 3715 al Legii nr.	Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 60 din sinteză.

		318 din 11 decembrie 2015 <i>pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate</i> , facilitând în așa mod asistența și protecția victimelor.	
Uniunea Avocaților din Moldova (UAM)	62.	La alin. (2) art. 8 propunem completarea dispoziției cu cuvintele „aplicate Republica Moldova din proprie inițiativă”, astfel încât să se limiteze finanțarea țărilor terțe afectate de situații la care s-a răspuns prin adoptarea de măsuri restrictive aplicate Republica Moldova din proprie inițiativă.	Precizare Prin această reglementare anticipăm aderarea Republicii Moldova la UE și răspundem noii directive europene care creează premisele unor mecanisme comune de răspuns ale statelor membre.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	63.	Totodată, propunem completarea conținutului art. 8, alin. (2) din proiectul de lege cu alte linii directorii ce vizează utilizarea sumelor de bani confiscate în proceduri penale precum: compensare financiară a victimelor infracțiunilor, integrarea socială a victimelor infracțiunilor, dezvoltarea unui fond de urgență pentru situații neprevăzute cu implicarea persoanelor cu multiple vulnerabilități, inclusiv cetățeni străini. În aceeași ordine de idei, alin. (2) al art. 8 din proiect se completează cu reglementări privind oferirea asistenței financiare pentru buna funcționare a Centrelor regionale de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor, ținând cont de faptul că beneficiari ai acestora centre sunt copii victime/martori ai infracțiunilor cu caracter sexual, privind traficul de copii sau violența în familie, contra vieții și/sau sănătății, precum și în alte cazuri în care interesele justiției sau ale copilului o cer, care au sau pot	Precizare Alocarea efectivă a sumelor pentru diverse obiective este la latitudinea beneficiarilor conform art. 8 alin. (4) din proiectul de lege. Astfel, dacă există o nevoie, sumele alocate MMPS pot fi direcționate spre centrele regionale de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor. Nu este necesară menționarea explicită în lege a acestor centre. În plus, de la an la an, prioritățile se pot schimba și în funcție de suma efectiv disponibilă. Pentru reabilitarea victimelor infracțiunilor urmează să fie dezvoltat mecanismul existent în Legea nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor.

		avea impact grav asupra integrității fizice și/sau psihice a acestora. Beneficiari ai Centrelor pot fi și copiii victime/martori ai contravenției de violență în familie sau celei care atentează la viața și sănătatea copilului, atunci când interesele copiilor o cer. Astfel, conținutul alin. (2) al art. 8 din proiect va avea următorul cuprins: „Utilizarea sumelor prevăzute în prezentul articol se alocă în vederea finanțării nerambursabile, pe baze transparente și competitive, a proiectelor de educație juridică, prevenire a criminalității, asistență și protecție a victimelor infracțiunilor, inclusiv în vederea asigurării funcționalității Centrelor regionale de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor; dezvoltării unui fond pentru situații de urgență, precum și acordare de tichete victimelor infracțiunilor pentru acoperirea nevoilor urgente, despăgubirea și compensarea financiară a victimelor infracțiunilor și a membrilor familiilor acestora, integrarea socială a victimelor și asigurarea contribuției Republicii Moldova la mecanisme de sprijinire a țărilor terțe afectate de situații la care s-a răspuns prin adoptarea de măsuri restrictive sau sancțiuni.” Necesitatea compensării financiare a victimelor infracțiunilor derivă din prevederile Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor, care asigură dreptul victimelor infracțiunilor la compensare financiară a prejudiciului cauzat prin infracțiune, programe	A se vedea suplimentar opinia autorului proiectului de la pct. 57 și 73 din sinteză.
--	--	---	---

		destinate asistenței și integrării sociale a victimelor. Actualmente, legea stabilește un quantum al compensației financiare în mărime de 70% din suma prejudiciului calculat, dar nu mai mult de 10 salarii medii lunare pe economie, prognozat pentru anul în care victima a formulat cererea de compensație financiară. Cu toate acestea, plafonul de compensare poate fi insuficient în cazurile de prejudicii majore, ceea ce sugerează o potențială necesitate de revizuire pentru a reflecta mai adecvat nevoile victimelor în situații grave. De asemenea, mai multe acte internaționale semnate și ratificate de Republica Moldova recomandă crearea fondurilor speciale de compensare a victimelor și completarea acestora din diferite surse care fac mai eficient sistemul de compensare a victimelor. Ca de exemplu, Convenția Consiliului Europei privind combaterea și prevenirea traficului de persoane sugerează înființarea unui fond de compensare sau introducerea unor măsuri sau programe pentru asistența socială și integrarea socială a victimelor ce ar putea fi finanțate din bunurile provenite din săvârșirea de infracțiuni. La fel, despre necesitatea garantării unei compensații de stat adecvate și în termen rezonabil pentru persoanele care au suferit vătămări corporale grave sau prejudicierea sănătății, în măsura în care prejudiciul nu este acoperit din alte surse, este indicat și în Convenția	
--	--	---	--

		de la Istanbul privind prevenirea și combaterea violenței domestice. În aceeași ordine de idei, ajustarea art. 8, alin. (2) din proiect va asigura, pentru copiii aflați în situație de dificultate (conform prevederilor art. 8 din Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți) beneficierea de sumele de bani confiscate în procedurile penale.	
AO „Institutul pentru Politici și Reforme Europene” (IPRE)	64.	Pentru a reduce riscurile de arbitraritate, se recomandă revizuirea prevederii de la art. 8 alin. (4) din proiectul de lege, care atribuie conducătorilor autorităților publice prevăzute la art. 8, alin. (1) posibilitatea de a repartiza sumele pentru finanțarea unor proiecte sau programe de prevenire și combatere a criminalității. Desigur, fiecare din autoritățile prevăzute la art. 8 alin. (1) din proiectul de lege are propriul cadru normativ de funcționare, însă în sensul art. 8 alin. (4) se recomandă ca aceste atribuții să fie acordate unui organ colegial din cadrul autorității publice, care eventual îl poate avea drept președinte pe conducătorul autorității.	Precizare Suplimentar opiniei autorului proiectului de la pct. 63 și 80 din sinteză menționăm că, articolul nu induce arbitrarul ci presupune asumarea răspunderii conducătorilor autorităților și instituțiilor publice de a aloca transparent resurse pe bază de priorități, or conducătorul unei autorități publice este, prin definiție, persoana cu cea mai bună înțelegere a priorităților operaționale și a nevoilor specifice ale instituției sale în materie de prevenire și combatere a criminalității. Ba mai mult, mecanismele de control existente sunt suficiente, având în vedere că entitățile de drept public dispun deja de mecanisme riguroase de verificare internă și externă, care asigură un grad înalt de obiectivitate și reduc semnificativ riscul de arbitraritate. Acordarea acestei atribuții unui organ colegial ar putea dilua responsabilitatea

			și ar putea încetini procesul decizional. Autoritățile publice au deja audit intern și extern (Curtea de Conturi), precum și obligații de transparență bugetară, care previn arbitraritatea și asigură legalitatea cheltuielilor. Crearea unui organ colegial ar adăuga birocrație inutilă și ar încetini procesul decizional, fără a aduce beneficii suplimentare semnificative în controlul fondurilor. Conducătorii dețin expertiza necesară pentru a lua decizii rapide și eficiente în alocarea acestor fonduri, fiind deja responsabili legal pentru gestionarea lor.
	65.	În Nota de fundamentare nu sunt precizate motivele pentru care în art. 8 alin. (6), Ministerul Finanțelor este desemnat ca autoritate responsabilă de monitorizarea modalității de utilizare a sumelor de bani și a rezultatelor concrete obținute, și nu Curtea de Conturi, conform atribuțiilor stabilite prin Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova.	Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 66 și 80 din sinteză.
Uniunea Avocaților din Moldova (UAM)	66.	Alin. (6) art. 8 propunem a fi revizuit sub aspectul procedurii de monitorizare, care să fie bazată pe rapoartele beneficiarilor sumelor financiare alocate conform alin. (1), precum și se va ține cont că auditul extern de performanță este realizat de Curtea de Conturi și nu de Ministerul Finanțelor. Conform art. 3 al Legii nr. 181/2014, performanță este rezultatul al activității	Precizare Dispozițiile alin. (6) din articolul 9 (anterior articolul 8) au fost excluse din proiect.

		autorităților/instituțiilor bugetare ca urmare a implementării programelor, exprimat ca impact social-economic sau de altă natură, ca volum de servicii prestate sau ca eficiență a utilizării resurselor bugetare.	
Cancelaria de Stat (CS)	67.	4. La art.8, la alin.(1), considerăm judicioasă revizuirea/excluderea distribuirii sumelor de bani confiscate în proceduri penale între autoritățile și instituțiile publice menționate, întrucât cotele repartizate nu își găsesc argumentarea în nota de fundamentare care însoțește proiectul; la alin.(4), după cuvântul „autorităților” se va completa cu cuvintele „și instituțiilor”, pentru a cuprinde toate entitățile menționate la alin.(1), care de altfel sunt și instituții publice (a se vedea art. 124 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură), mențiune valabilă și pentru lit.c) al aceluiași alineat; la alin.(5), se recomandă corelarea termenilor „plata orelor suplimentare, primelor, bonificațiilor sau oricărui tip de beneficiu financiar” cu cei reglementați prin Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar; întrucât norma prevăzută la alin.(6) se referă la modalitatea de monitorizare a „sumelor de bani” care de altfel reprezintă bani publici, prin urmare, se recomandă corelarea acestuia cu normele stabilite în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014;	Se acceptă parțial La articolul 9 (anterior articolul 8): alineatul (4), după cuvântul „autorităților” se completează cu cuvintele „și instituțiilor”; alineatul (5) cuvintele „orelor suplimentare, primelor, bonificațiilor” se substituie cu cuvintele „sporurilor, premiilor, suplimentelor”; Suplimentar a se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 46, 57 și 80 din sinteză.

Articolul 10. Răspunderea Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage răspunderea disciplinară sau penală, după caz.	Ministerul Afacerilor Interne (MAI)	68.	La art. 10 se propune ca alineatul unic să aibă următorul conținut <i>„Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală, în funcție de gravitatea faptei.”</i>. În această redacție, norma juridică va cuprinde toate tipurile de răspundere.	Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 69 din sinteză.
	AO „Institutul pentru Politici și Reforme Europene” (IPRE)	69.	Recomandăm excluderea completă a articolului 10 din Proiectul de lege, întrucât, în forma în care este redactat, acesta nu aduce niciun element de conținut relevant din perspectiva criteriilor de tehnică legislativă prevăzute în Legea nr. 100/2017. Redactarea extrem de lacunară a art. 10 nu permite corelarea acestuia cu nicio infracțiune specifică prevăzută în Codul penal, fie că este vorba de o „normă de blanchetă” sau de o „incriminare în alb”, așa cum sunt definite acestea în doctrină. Având în vedere că art. 10 din proiectul de lege ridică probleme de accesibilitate și claritate, acesta nu poate fi asociat cu nicio infracțiune din Codul penal, în special din Capitolul XIV – „Infracțiuni contra justiției” și/sau Capitolul XV – „Infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică. Lipsa sau prezența art. 10 în proiectul de lege, în formula actuală nu contribuie la plus valoare legiferării răspunderii disciplinare sau penale.	Se acceptă Articolul 10 a fost exclus din proiect, cu renumerotarea articolelor.
Articolul 11. Dispoziții finale și tranzitorii (1) Prezenta lege intră în vigoare la momentul	Uniunea Avocaților din Moldova (UAM)	70.	La art. 11 alin. (2) lit. a) și b) propunem substituirea textului „de la data intrării în vigoare a prezentei legi” cu textul „de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii	Se acceptă parțial La articolul 11 alineatul (2) litera a) textul „2 luni de la data intrării în vigoare” se substituie cu textul „3 luni

expirării a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.			Moldova”, astfel încât să se asigure că la data intrării în vigoare a legii aceasta să poată fi aplicată prin intermediul regulamentului de aplicare a legii.	de la data publicării”, iar litera b) a fost exclusă din proiect.
(2) Guvernul: a) în termen de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aproba Regulamentul de aplicare a legii privind utilizarea bunurilor confiscate în scopuri sociale sau în interes public și va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta; b) în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege; c) în termen de 36 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va elabora un program multianual de finanțare pentru reabilitarea și amenajarea bunurilor imobile confiscate utilizate în scopuri sociale sau în interes public, pe care îl negociază pentru	Cancelaria de Stat (CS)	71.	5. La art. 11 alin. (2), sintagma „data intrării în vigoare” se va substitui cu sintagma „data publicării”, astfel încât cadrul normativ secundar și legea să intre în vigoare concomitent.	Se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 70 din sinteză.

finanțare cu Uniunea Europeană și alți parteneri de dezvoltare.				
	Ministerul Afacerilor Interne (MAI)	72.	În final, se menționează despre necesitatea respectării exigențelor consfințite în Legea nr. 100/2017, în sensul corectării greșelilor gramaticale, de ortografie și de punctuație admise în conținutul proiectului de lege și excluderii erorilor de ordin tehnico-nomativ.	Precizare Obiecțiile referitoare la greșelile strecurate în urma redactării textului de lege au fost înlăturate. Cu toate acestea, proiectul de lege va trece și prin „filtru” redactorilor din cadrul Cămarilor de Stat și a celor din Parlament, motiv pentru care, erorile redacționale în versiunea finală a proiectului nu se vor regăsi.
	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	73.	Se va asigura racordarea proiectului de lege examinat la cerințele structurale și de conținut, reglementate de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. La fel, pe parcursul legii recomandăm utilizarea textului „reutilizarea bunurilor confiscate” în locul textului „utilizarea bunurilor confiscate”. Menționăm că bunurile (inclusiv sumele) provenite din confiscarea specială/extinsă pot face obiectul reutilizării sociale, având în vedere practica existentă la nivel european. Conform practicii internaționale și europene reutilizarea bunurilor confiscate înseamnă transmiterea cu titlu gratuit a bunurilor confiscate sau a sumelor provenite din infracțiuni pentru a fi folosite în interes public sau în scopuri sociale de către instituții publice (autorități publice locale) sau de către organizații	Se acceptă parțial Scopul proiectului de lege este în esență alinierea legislației naționale la dispozițiile art. 19 din Directiva 1260/2024 privind recuperarea și confiscarea activelor. Astfel, articolul 19 este intitulat „Utilizarea ulterioară a bunurilor confiscate”. Din aceste considerente și proiectul de lege utilizează aceeași terminologie: „Lege privind utilizarea bunurilor confiscate în scopuri sociale sau în interes public”. Pentru claritate, proiectul se completează cu un articol nou, articolul 2, cu renumerotarea articolelor, având următorul cuprins: „Articolul 2. Destinația socială și publică a bunurilor confiscate

			neguvernamentale, fiind un instrument puternic de restabilire a justiției sociale și de sprijin pentru dezvoltarea comunitară. În practica europeană identificăm două modele de reutilizare a bunurilor confiscate: a) reutilizarea directă în scopuri sociale a bunurilor confiscate (conform practicii din state ca Italia, Belgia, Bulgaria); b) reutilizarea în scopuri sociale a sumelor de bani rezultate din valorificarea bunurilor confiscate, prin înființarea unor fonduri specializate (conform practicii din state ca Franța, Spania, Luxemburg și Scoția). Totodată, art. 2 din proiectul de lege examinat se completează cu următoarele noțiuni: - „reutilizare socială – proces prin care bunurile confiscate, provenite din activități infracționale, sunt redistribuite către comunități și cetățeni, cu scopul de a sprijini proiecte de interes social (servicii sociale, servicii educaționale, servicii comunitare în folosul grupurilor marginalizate social sau a persoanelor vulnerabile”. - „reutilizare publică – redistribuire a bunurilor confiscate către instituțiile publice centrale și locale, cu scopul de a îmbunătăți funcționarea acestora sau pentru a sprijini A proiecte de interes public, cum ar fi prevenirea criminalității, educația juridică ori compensarea și/sau reabilitarea victimelor infracțiunilor.”	(1) Utilizarea socială reprezintă procesul de redistribuire a bunurilor și sumelor de bani confiscate, inclusiv a sumelor de bani obținute din executarea hotărârilor penale de confiscare prin echivalent, precum și a sumelor de bani repatriate sau care fac obiectul unui acord internațional de partajare, cu scopul de a fi folosite pentru activități de dezvoltare economică, de a sprijini proiecte de interes social și de mediu și la promovarea bunăstării generale. Acestea includ, dar nu se limitează la, servicii sociale, servicii educaționale, servicii de asistență medicală sau sănătate, servicii culturale și servicii comunitare în folosul comunităților și anumitor categorii de persoane, în special al grupurilor marginalizate social sau al persoanelor vulnerabile, având ca obiectiv principal satisfacerea nevoilor sociale și îmbunătățirea calității vieții. Redistribuirea bunurilor și sumelor de bani confiscate cu acest scop poate fi realizată către persoane fizice, persoane juridice de drept privat cu scop nelucrativ, precum asociații, fundații, instituții private, culte religioase și părțile lor componente sau alte entități neguvernamentale. (2) Utilizarea în interes public reprezintă procedura de atribuire a
--	--	--	--	--

				bunurilor și sumelor de bani confiscate, inclusiv a sumelor de bani obținute din executarea hotărârilor penale de confiscare prin echivalent, precum și a sumelor de bani repatriate sau care fac obiectul unui acord internațional de partajare, către autorități și instituții publice, inclusiv, dar fără a se limita la, autorități și instituții publice din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională, precum și către alte persoane juridice de drept public. Această utilizare are ca scop consolidarea capacităților funcționale ale statului, modernizarea infrastructurii publice, finanțarea programelor strategice de importanță națională sau locală, prevenirea și combaterea criminalității organizate și a corupției, precum și servirea oricăror altor scopuri care contribuie direct la binele general al societății și la îndeplinirea funcțiilor esențiale ale statului.”
		74.	La fel, propunem utilizarea unui termen unitar atunci când se face referire la persoane afectate de activități infracționale. Întrucât în text, apar două versiuni: „victima criminalității” și „victima infracțiunii”, atenționăm asupra necesității stabilirii unei forme unice a noțiunii, pe tot parcursul textului, pentru a evita confuzii și anume optăm pentru termenii de „victimă a infracțiunii”.	Se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 60 din sinteză

		75. Totodată, la Nota de Fundamentare la proiectul de lege examinat recomandăm operarea următoarelor completări: 1. La pct. 2.1. se introduce următorul text: „În Republica Moldova nu există o lege dedicată acestui subiect, deși unele aspecte le putem regăsi în Hotărârea Guvernului nr. 972/2011 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpân, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor, care oferă o posibilitate de transmitere cu titlu gratuit a unor categorii de bunuri precum construcțiile, terenurile agricole care revin autorităților publice locale, cărțile care revin bibliotecilor sau școlilor, metale prețioase care revin muzeelor, bunuri nesolicitate pe piață care revin caselor de copii și unele bunuri din anexa nr. 15 a hotărârii sus enunțate în scopul completării rezervei de stat. Reieșind din cele expuse, menționăm necesitatea elaborării unui cadru normativ care să permită gestionarea optimă a bunurilor confiscate, utilizarea acestora pentru bunăstarea socială și despăgubirea directă a celor afectați de infracțiuni, cu scopul de a utiliza aceste bunuri într-un mod care să aducă beneficii societății. Aceste schimbări nu numai că ar spori încrederea publică în eforturile guvernului de combatere a corupției, dar ar asigura, de asemenea, că Republica Moldova pune în aplicare mecanisme	Precizare Nota de fundamentare urmează a fi completată și ajustată în dependență de evoluția și aspectele reglementate în proiect. Evident că elementele sugerate urmează a fi analizate și incluse în nota de fundamentare în dependență de versiunea finală a proiectului de lege.
--	--	---	---

			de reutilizare a activelor ilicite, în conformitate cu standardele internaționale și cele mai bune practici în acest domeniu.” 2. La pct. 2.2 se introduce următorul text: „Reieșind din practica altor state, pentru societatea civilă, o importanță mai mare o are anume confiscarea bunurilor dobândite prin infracțiuni, decât însăși reținerea sau arestul celor care le-au săvârșit. Ceea ce nu știm este câți bani reușim să recuperăm și ce se întâmplă cu acești bani. Confiscarea bunurilor în urma săvârșirii infracțiunilor precum crimă organizată, trafic de droguri sau corupție poate deveni o modalitate de creare a ”capitalului social”.	
	Curtea de Apel Chișinău (CAC)	76.	1. În jurisprudența multor state europene în această materie precum Republica Franceză, Regatul Spaniei sau Statele Unite ale Americii, din sumele executate ca urmare a ordinelor de confiscare, se deduc despăgubirile acordate victimelor pentru prejudiciul suferit ca urmare a unei infracțiuni de aceea propunem completarea legii cu prevederi care să acorde posibilitatea victimelor, în cazul neexecutării documentelor executorii, de a obține de la Agenție plata acestor sume, prin deducerea acesteia din sumele confiscate de la persoanele vinovate.	Precizare Susținem acest punct de vedere, însă aceasta propunere excedă obiectul de reglementare a proiectului. Opinăm că o astfel de prevedere ar putea fi inclusă în legislația de executare.
		77.	2. Lipsa unor mecanisme legale, care ar reglementa procesul de administrare a bunurilor, ce aduc atingere drepturilor de proprietate intelectuală, în opinia instanței, creează, un vid legislativ, de aceea propunem completarea proiectului cu prevederi care să stabilească modul	Precizare Bunele practici de la nivel internațional sugerează că astfel de bunuri ar putea fi folosite doar cu acordul titularului dreptului de proprietate intelectuală sau prin

			de utilizare în scopuri sociale sau în interes public a acestor categorii de bunuri.	îndepărtarea mărcilor și însemnelor protejate prin astfel de drepturi. Reglementarea folosirii acestor bunuri în absența îndeplinirii uneia din ipotezele de mai sus ar fi abuzivă.
		78.	3. Considerăm că este necesară reglementarea prin proiect a unei dispoziții legale care să prevadă obligativitatea acordării de către autoritățile care au atribuții în gestionarea bunurilor, a suportului tehnic și logistic necesar Agenției în exercitarea atribuțiilor de administrare a bunurilor.	Precizare Cu toate că propunerea înaintată excedă obiectul de reglementare a proiectului, susținem acest punct de vedere, dar o astfel de prevedere trebuie să se regăsească în Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale.
		79.	4. Analogic prevederilor legislației României în această materie și pentru a spori eficiența măsurilor, propunem instituirea posibilității valorificării anticipate a bunurilor imobile provenite din infracțiuni, la cererea sau cu acordul proprietarului, în cursul procesului penal, înainte de pronunțarea unei hotărâri definitive, acesta fiind ca o soluție și un remediu juridic pentru situațiile în care persoanele urmărite penal își exprimă consimțământul de a fi valorificate bunurile imobile în cursul procesului penal, fără a mai fi supuse procedurilor specifice executării silite.	Precizare Susținem acest punct de vedere. Această ipoteză urmează a fi reglementată în Codul de procedură penală. Mai mult ca atât, în Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național de recuperare a bunurilor infracționale pentru anii 2023–2027, sunt setate o serie de acțiuni în acest sens.
	Ministerul Finanțelor (MF)	80.	și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, este principiul universalității bugetului, potrivit căruia resursele bugetelor componente ale bugetului public național sunt destinate finanțării tuturor cheltuielilor prevăzute în bugetele respective, fără a stabili relații între	Se acceptă parțial a) Suplimentar opiniei autorului proiectului de la pct. 46 și 57 din sinteză opinăm că proiectul de lege nu stabilește relații între resurse și cheltuieli, neîncalcând Legea nr. 181/2014.

			anumite tipuri de resurse și cheltuieli. Respectiv, art.8 din proiect contravine principiului universalității bugetului, existând și riscul de a crea precedente pentru alte instituții, care posedă surse de venituri separate și se supun regulilor generale de alocare. De asemenea, urmează a se ține cont că alocarea mijloacelor bugetare se bazează pe prioritățile de politici, aprobate anual de Guvern. Repartizarea de către conducătorii autoritățile publice a sumelor de bani confiscate în proceduri penale pentru finanțarea unor proiecte sau programe de prevenire și combatere a criminalității sau creștere a capacității instituționale, pe baza criteriilor generale, în cazul fluctuației acestor încasări din an în an, pune în pericol asigurarea principiului sustenabilității bugetului. Încasările din realizarea bunurilor confiscate sunt încasări de o singură dată, nu poartă caracter previzibil/prognozabil și, prin urmare, ar putea fi utilizat pentru măsuri de o singură dată și nu pentru cheltuieli care au impact pe termen mediu și lung. La fel, finanțarea cheltuielilor de reabilitare și amenajare a bunurilor imobile confiscate în proceduri penale transmise în proprietate sau în folosință autorităților/instituțiilor publice ori în folosință organizațiilor necomerciale prin finanțarea sau cofinanțarea nerambursabilă sau rambursabilă de la bugetul de stat reduce posibilitățile statului în acordarea suportului bugetar pentru atingerea obiectivelor conform priorităților stabilite. În	Proiectul de lege stabilește, în primul rând, obligativitatea de a înregistra veniturile din confiscări penale la o poziție distinctă la venitul bugetului de stat. Ulterior, în baza cererilor conducătorilor autorităților publice eligibile, se introduc modificări în volumul și structura veniturilor și cheltuielilor bugetului de stat, precum și în volumul și structura bugetelor autorităților sau instituțiilor bugetare eligibile. Mecanismul este utilizat astfel în România, fără a fi fost invocată încălcarea principiului universalității bugetului, care este un principiu unanim acceptat la nivel internațional și european. Suntem de acord că tocmai caracterul ocazional, neprognozabil al acestor încasări face că mecanismul să fie unul oportun și legal. Mecanismul nu vizează finanțarea unor cheltuieli anume pentru că, după cum bine ați argumentat, o astfel de finanțare nu este sustenabilă și ar lăsa respectivele programe bugetare neacoperite, la voia întâmplării. Mecanismul doar suplimentează programele existente asigurând posibilitatea unui răspuns mai bun la nevoi. În acest sens, proiectul de lege dă dreptul conducătorilor autorităților publice să repartizeze aceste resurse
--	--	--	--	--

			acest context, considerăm că o soluție pentru gestionarea sumelor de bani confiscate în proceduri penale ar fi acumularea mijloacelor respective într-un cont special al Ministerului Finanțelor, cu utilizarea ulterioară a acestora în scopuri sociale sau interes public conform unei proceduri speciale, stabilite prin lege.	către priorități, iar mecanismul aplicabil de alocare suplimentarea anuală a bugetelor va avea loc în ordinea și modul stabilit de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Din aceste considerente, dispozițiile alin. (3) și alin. (6) din articolul 9 (anterior articolul 8), se exclud din proiect. b) Cît ține de reabilitare și amenajarea bunurilor confiscate în proceduri penale și date în folosință diverșilor beneficiari, menționăm că dispozițiile alin. (5) din art. 8 (anterior articolul 7), precum și articolul 11 alin. (2) lit. c) se exclud din proiect.
	AO „Institutul pentru Politici și Reforme Europene” (IPRE)	81.	În textul proiectului de lege, observăm utilizarea termenului „definitiv” cu referire la hotărârile judecătorești. Considerăm judicioasă înlocuirea acestui termen cu „irevocabil”, pentru a evita situațiile când aceste hotărâri definitive sunt casate de către Curtea Supremă de Justiție, iar procedurile prevăzute de acest proiect de lege au fost deja inițiate. Este de înțeles că, autorii proiectului au optat pentru caracterul „definitiv” al hotărârii pornind de la prevederile art. 466 alin. (1) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, care prevede că, o hotărâre într-o cauză penală devine executorie la data când a rămas definitivă. Cu toate acestea, administrarea și	Nu se acceptă Opțiunea de reglementare urmează a fi în concordanță cu art. 120 din Constituție, în care este trasat caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărâri judecătorești <u>definitive</u>. Astfel, caracterul obligatoriu al hotărârilor judecătorești se exprimă prin obligativitatea executării acestora la data cînd devin definitive. Respectiv, este necesar să se aprobe norme care <i>a priori</i> sunt constituționale.

			valorificarea unor bunuri, mai ales imobile, implică efecte mai mult sau mai puțin ireversibile sub aspectul cheltuielilor, securității raporturilor civile, stabilitatea circuitului civil, repararea prejudiciului cauzat de acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, a procuraturii și a instanțelor judecătorești. Riscurile generate de executarea unei hotărâri penale persistă, într-o măsură mai mică sau mai mare, în orice caz, din cauza posibilității revizuirii sau altor proceduri de redeschidere a procedurilor și nu pot fi eliminate în totalitate. Dar este esențial ca, perimetrul legislativ să fie cât mai predictibil, or, în caz contrar, pe lângă riscurile enumerate, destinarii proiectelor sociale ar putea avea o reticență în accesarea unor astfel de proiecte.	
		82.	În rânduri repetate se observă că, proiectul de lege lasă anumite proceduri sau măsuri neacoperite/nereglementate. Îndeplinirea executării legilor este o prerogativă a puterii executive și, în aceste sens, este firesc ca anumite acte inferioare legii să stabilească proceduri de punere în aplicare a legii. Însă, în proiectul de lege se întâlnesc de mai multe ori, norme extrem de generale care doar identifică o instituție juridică sau un mecanism fără al contura legal. Spre exemplu, art. 5 alin. (1) din proiectul de lege stabilește că, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI) întreprinde acțiuni necesare pentru preluarea, evaluarea, vânzarea, transmiterea cu titlu gratuit sau nimicirea corpurilor delictive și a bunurilor	Precizare Suplimentar opiniei autorului proiectului de la pct. 25, 32, 36, și 46 din sinteză, menționăm aceleași dispoziții ale art. 14 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative unde se menționează că, hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor. Astfel, prin proiectul de lege se atribuie în competența Guvernului competența de a reglementa alte aspecte ce trebuie concretizate sau specificate mai detaliat, fără a include restricții sau schimba cadrul stabilit prin lege.

		confiscate în proceduri penale, conform unor proceduri stabilite de Guvern. În continuare, în cadrul aceluiași articol la alineatul (4), ultimul enunț, este specificat că, „măsurile specifice împotriva răscumpărării sunt stabilite prin Regulamentul de aplicare a legii”. Intuim că, „Regulamentul de aplicare a legii” la care se face referire urmează să conțină o serie de norme care, inevitabil, vor duce la restrângerea unor drepturi și libertăți. În acest context, subliniem prevederile art. 54 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova care consfințesc un principiu fundamental într-un stat de drept, pe care se edifică supremația legii, anume că, „(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției”. La art. 7 alin. (7) se prevede că, Guvernul va stabili condițiile de vânzare a bunului prevăzut la art. 6 alin. (1) în condițiile în care nici o cerere de utilizare nu satisface cerințele minime de calitate. Articolul 8 alin. (3) și alin. (6) fac, de asemenea, trimitere la Regulamentul de aplicare a legii.	
--	--	---	--

			În lumina art. 14 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, „Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor”. În redacția actuală, proiectul de lege nu conține norme primare suficiente pentru a atinge scopul și spiritul legii. Or, Guvernul trebuie să organizeze executarea acestora. În formula actuală, proiectul de lege delegă aceste atribuții executivului, deși ele trebuie să fie conținute în norma primară.	
	Cancelaria de Stat (CS)	83.	Totodată, în vederea asigurării clarității responsabilităților, precum și a competențelor instituțiilor implicate, se consideră necesară reformularea lit. c), din considerentul că negocierea pentru finanțare cu UE și alți parteneri de dezvoltare a Programului multianual de finanțare pentru reabilitarea și amenajarea bunurilor imobile confiscate utilizate în scopuri sociale sau în interes public, revine, în mod specific, Ministerului Justiției, în calitate de autoritate de specialitate cu competențe în domeniul gestionării bunurilor confiscate, această responsabilitate fiind corelată cu misiunea și atribuțiile funcționale ale Ministerului Justiției, nu ale Guvernului în ansamblu.	Precizare În contextul opiniei autorului proiectului dar și a avizului Ministerului Finanțelor de la pct. 59, dispozițiile articolului 11 alin (2) lit. b) și c) au fost excluse din proiect.
		84.	Conex, întru respectarea prevederilor art. 54 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, se propune revizuirea textului proiectului de act normativ, cât și a Notei de fundamentare, inclusiv în vederea eliminării greșelilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.	Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 72 din sinteză.

	Centrul Național Anticorupție (CNA)	85.	6. Subsecvent, conform articolului 25 alineatul (1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei. Potrivit articolului 25 alineatul (3) litera a), articolului 28 alineatul din Legea prenotată, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua concomitent cu efectuarea expertizei juridice a proiectului actului normativ. În procesul de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor actelor normative se aplică prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. În același timp, potrivit articolului 36 alineatul (2) din Legea nr.100/2017, <i>"Proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare și de sinteză, se expediază Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție."</i> Urmare celor expuse, după finalizarea procedurii de avizare, întocmirea sintezei și definitivarea proiectului de lege privind utilizarea bunurilor confiscate în scopuri sociale sau în interes public, solicităm condescendent expedierea acestuia către Centrul Național Anticorupție, pentru a fi supus expertizei anticorupție.	Precizare Proiectul actului normativ a fost transmis Centrului Național Anticorupție în calitate de autoritate avizatoare. După parcurgerea primei etape de avizare, proiectul va fi transmis pentru efectuarea expertizei anticorupție.
--	--	------------	---	---

II. AVIZARE ȘI CONSULTARE PUBLICĂ REPETATĂ

A. Obiecții și propuneri de ordin general				
Aspecte conceptuale:	Procuratura Anticorupție (PA)	86.	În corespundere cu angajamentele asumate pe plan internațional și care au fost reflectate în documentele de politici naționale, pct.14, 23-26 din Planul Național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pa anii 2024-2027, precum și pct.4.2 din Planul măsurilor pentru limitarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice (deoligarhizare)- Consolidarea mecanismului de gestionare și valorificare a bunurilor sechestrate, mecanismului de confiscare și executare a confiscării bunurilor pe cauze penale, calcularea și recuperarea prejudiciului cauzat statului prin infracțiuni), lupta cu corupția, trebuie făcută prin instrumente procesuale adecvate care să asigure impact asupra fenomenului infracțional corupțional. O măsură eficientă în diminuarea fenomenului corupției, prevenirii și combaterii acestui tip de infracționalitate, este pe bună dreptate confiscarea bunurilor autorilor acestor fapte ilicite, care au provenit din activitatea ilegală desfășurată sau folosite la săvârșirea infracțiunilor, acțiuni care pot fi realizate de către agenții statului care sunt chemați să lupte cu acest flagel doar prin instrumente juridice eficiente ce	Proiectul de Lege, care vizează consolidarea mecanismelor de gestionare și valorificare a bunurilor confiscate, inclusiv recuperarea prejudiciului cauzat statului prin infracțiuni, nu reprezintă o inițiativă izolată. Dimpotrivă, acesta este rezultatul unei analize aprofundate privind oportunitatea reutilizării sociale a activelor confiscate în procesul penal în Republica Moldova¹. Această analiză, elaborată de Fundația Soros Moldova, a evidențiat beneficiile multiple ale unui astfel de mecanism, depășind simpla reparație a prejudiciului și propunând o abordare strategică de justiție socială și dezvoltare comunitară. Prin valorificarea bunurilor provenite din activități infracționale, se urmărește nu doar lipsirea infractorilor de resurse, ci și transformarea acestora într-un instrument concret de sprijin pentru societate. Analiza comparativă² a practicilor internaționale, inclusiv a modelelor din țările occidentale, a

¹ <https://soros.md/wp-content/uploads/2024/02/Concept-reutilizare-sociala-Radu-Nicolae.pdf>

<https://soros.md/publicatii/oportunitatea-reutilizarii-sociale-a-activelor-confiscate-in-procesul-penal-in-republica-moldova/>

² <https://www.crj.ro/wp-content/uploads/2015/10/Reutilizarea-bunurilor-confiscate-RO.pdf>

			ar genera astfel de rezultate, cum ar fi mecanismele de indisponibilizare, aplicarea confiscărilor și respectiv trecerea în proprietatea statului a bunurilor confiscate, în vederea reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune precum și cu mijloacele dobândite să fie sporite capacităților instituțiilor de forță pentru a combate mult mai eficient fenomenul infracțional. Proiectul de Lege își propune transpunerea art.18 (5), 19 și 20 (2) din Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor. Totuși, la elaborarea și promovarea prezentului proiect de lege, se impun a fi reținute în ansamblu reglementările Directivei cadru, domeniul de aplicare și rezultatele urmărite prin punerea în aplicare a reglementărilor. Așa cum este specificat în pct.2 din preambulul Directivei, câștigul financiar constituie principalul motiv care stă la baza criminalității organizate care funcționează transfrontalier, inclusiv a rețelelor infracționale cu grad ridicat de risc. Prin urmare, pentru a combate amenințarea gravă reprezentată de criminalitatea organizată, este important ca autoritățile competente să dispună de o capacitate operațională sporită și de mijloacele necesare pentru a urmări și a identifica, a indisponibiliza, a confisca și a gestiona în mod eficace	demonstrat eficiența utilizării acestor bunuri pentru fortificarea instituțiilor de drept și pentru descurajarea criminalității. Lansarea proiectului de lege nu s-a limitat la elaborarea sa internă. Dimpotrivă, un aspect esențial al procesului a fost organizarea unor consultări publice ample³, menite să asigure transparența și să integreze diverse perspective și opțiuni. Aceste consultări, la care au participat reprezentanți ai mai multor autorități și instituții publice și ai societății civile, inclusiv și Procuratura Anticorupție, au vizat discutarea și îmbunătățirea propunerilor la proiectul de lege respectiv. Dezbaterile au inclus aspecte cruciale precum: • Identificarea priorităților pentru utilizarea bunurilor confiscate. • Stabilirea mecanismelor optime de gestionare și alocare a acestor active. • Analiza nevoilor specifice ale organelor de drept și ale comunităților. Feedback-ul și sugestiile primite în cadrul acestor consultări, dar și în procesul de avizare au fost luate în considerare, demonstrând un angajament pentru un proces legislativ
--	--	--	--	--

³ <https://justice.gov.md/ro/content/proiectul-de-lege-care-prevede-utilizarea-sociala-bunurilor-confiscate-fost-consultat-public>
<https://justice.gov.md/ro/content/secretarul-de-stat-stanislav-copetchi-despre-mecanismele-inovatoare-de-confiscarea-si>

			instrumentele și produsele provenite din săvârșirea de infracțiuni, sau bunurile care provin din astfel de activități. Totuși, prezentul proiect de Lege nu urmărește instituirea unui mecanism juridic eficient de utilizare a produsului infracțiunii în primul rând pentru susținerea obiectivelor prioritare în funcționarea eficientă a justiției și acoperirii acelor nevoi existente la zi cu care se confruntă organele de drept naționale, pentru a le face eficiente în procesul de identificare și indisponibilizare a produsului rezultat din infracțiuni, așa cum au fost instituite în țările occidentale, modele de utilizare a acestor bunuri, în mare parte pentru fortificarea instituțiilor statului cu atribuții specifice în acest sens, care prin activitățile lor, descurajează criminalitatea, lipsind făptuitorii de resursele necesare pentru continuarea activităților infracționale. De altfel, autorul proiectului un a realizat o analiza de drept comparat, pentru a pune în evidență modelele normative și practice existente în spațiul european cât și american, precum și rezultatele unui astfel de instrument juridic pus la dispoziția autorităților.	participativ și adaptabil. Astfel, proiectul de lege reflectă nu doar angajamentele internaționale și naționale în lupta anticorupție, ci și o abordare pragmatică și incluzivă, centrată pe maximizarea impactului social al bunurilor confiscate. Prin urmare, afirmația că proiectul de lege nu urmărește instituirea unui mecanism juridic eficient de utilizare a produsului infracțiunii pentru susținerea obiectivelor prioritare sau că nu a realizat o analiză de drept comparat este contrazisă de fundamentarea și procesul de consultare și avizare care au stat la baza elaborării sale. Totuși, este crucial să se înțeleagă că reutilizarea bunurilor confiscate nu ar trebui să fie îndreptată exclusiv spre capacitatea instituțiilor statului de combatere a criminalității. Recitalul (38) al Directivei (UE) 2024/1260⁴ subliniază o dimensiune esențială în acest sens: aceea a justiției sociale și a impactului asupra percepției publice. Directiva evidențiază clar că reutilizarea în scopuri sociale a bunurilor confiscate transmite societății un mesaj concret privind importanța justiției și a legalității. Acesta este un
--	--	--	---	---

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=CELEX:32024L1260>

				aspect fundamental care depășește simpla recuperare financiară sau consolidare instituțională. Prin direcționarea acestor bunuri către interesul public sau scopuri sociale, se reafirmă prevalența statului de drept în comunitățile afectate de criminalitatea organizată. Un astfel de demers nu doar că consolidează reziliența acestor comunități împotriva infiltrării criminalității în structura socială și economică, dar și permite cetățenilor să vadă beneficii directe și tangibile ale luptei împotriva corupției. Statele membre sunt încurajate să permită ca bunurile confiscate să fie utilizate în interes public sau în scopuri sociale, inclusiv prin transferul către municipalități sau regiuni, sau chiar prin atribuirea lor unor organizații care desfășoară activități de interes social. Această abordare echilibrată asigură că, pe lângă consolidarea capacităților instituțiilor de forță, societatea percepe în mod activ că se face dreptate și că resursele obținute prin infracțiuni sunt returnate în beneficiul public. Astfel, lupta împotriva criminalității devine nu doar o măsură de represiune, ci și un instrument de coeziune socială și de restaurare a încrederii în sistemul de justiție.
--	--	--	--	---

Articolul 1. Scopul legii Prezenta lege urmărește crearea cadrului legal necesar pentru utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor și sumelor de bani confiscate provenite din săvârșirea de activități infracționale.	Curtea Supremă de Justiție (CSJ)	87.	Propunem la finalul art. 1, de a fi introdus următorul text: „<i>Aceasta se fundamentează pe principiile transparenței, echității sociale, eficienței și prevenirii conflictelor de interese.</i>” Argumentare Curtea Supremă de Justiție menționează că proiectul de Lege transpune prevederi esențiale din Directiva (UE) 2024/1260 privind recuperarea și confiscarea activelor și urmărește reutilizarea activelor confiscate în interesul public și social, care este un obiectiv important. Cu toate acestea Curtea Supremă de Justiție consideră necesar specificarea principiilor pe care se fundamentează proiectul de Legea pentru a clarifica și orienta aplicarea legii în favoarea interesului general.	Nu se consideră oportună propunerea menționată deoarece ar presupune subsecvent și o reglementare expresă a tuturor principiilor enunțate în aviz (în caz contrar această normă riscînd a fi una declarativă). În acest sens menționăm că aspectele legate de principiile date sunt reflectate în mod particular în cadrul articolelor din proiectul de lege, emanînd din soluțiile ce sunt consacrate în cadrul acestora. În ceea ce privește principiile generice, cum ar fi prevenirea conflictelor de interese, nu este necesară consacrarea particulară a acestora în cadrul proiectului dat, deoarece mecanismele din lege rămîn a fi guvernate de principiile ce derivă din cadrul normativ a conflictelor de interese.
Articolul 2. Destinația socială și publică a bunurilor confiscate (1) Utilizarea socială reprezintă procesul de redistribuire a bunurilor și sumelor de bani confiscate, inclusiv a sumelor de bani obținute din executarea hotărârilor penale de confiscare prin echivalent,	Curtea Supremă de Justiție (CSJ)	88.	Propunem reformularea sintagmei „binele general” din alin. 2. Argumentare Curtea Supremă de Justiție susține că art. 2 realizează distincția corectă între utilizarea socială (ONG-uri, culte, fundații etc.) și cea în interes public (instituții). Totuși termenul ca „binele general” este prea vag, care poate permite interpretări neuniforme.	Se acceptă La articolul 2 alineatul (2), textul „direct la binele general al societății” se substituie cu textul „la îmbunătățirea exercitării atribuțiilor funcționale ale autorităților și instituțiilor publice”.

precum și a sumelor de bani repatriate sau care fac obiectul unui acord internațional de partajare, cu scopul de a fi folosite pentru activități de dezvoltare economică, de a sprijini proiecte de interes social și de mediu și la promovarea bunăstării generale. Acestea includ, dar nu se limitează la, servicii sociale, servicii educaționale, servicii de asistență medicală sau sănătate, servicii culturale și servicii comunitare în folosul comunităților și anumitor categorii de persoane, în special al grupurilor marginalizate social sau al persoanelor vulnerabile, având ca obiectiv principal satisfacerea nevoilor sociale și îmbunătățirea calității vieții. Redistribuirea bunurilor și sumelor de bani confiscate cu acest scop poate fi realizată către persoane fizice, persoane juridice de drept privat cu scop nelucrativ, precum asociații, fundații, instituții private,				
---	--	--	--	--

culte religioase și părțile lor componente sau alte entități neguvernamentale. (2) Utilizarea în interes public reprezintă procedura de atribuire a bunurilor și sumelor de bani confiscate, inclusiv a sumelor de bani obținute din executarea hotărârilor penale de confiscare prin echivalent, precum și a sumelor de bani repatriate sau care fac obiectul unui acord internațional de partajare, către autorități și instituții publice, inclusiv, dar fără a se limita la, autorități și instituții publice din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională, precum și către alte persoane juridice de drept public. Această utilizare are ca scop consolidarea capacităților funcționale ale statului, modernizarea infrastructurii publice, finanțarea programelor strategice de importanță națională sau locală, prevenirea și combaterea criminalității				
--	--	--	--	--

organizate și a corupției, precum și servirea oricăror altor scopuri care contribuie direct la binele general al societății și la îndeplinirea funcțiilor esențiale ale statului.				
Articolul 3. Noțiuni Termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următorul înțeles: <i>bunuri confiscate în proceduri penale</i> – bunuri definite conform art. 132¹ din Codul penal, precum și bunurile prevăzute la art. 459 alin. (2) și (3) din Codul civil și lucrurile și lucrările prevăzute la art. 460 alin. (1) și (4) din Codul civil care trec în proprietatea statului în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive în materie penală; <i>persoană asociată</i> – orice persoană fizică care: a) este sau a fost în ultimii zece ani beneficiar efectiv al unei persoane juridice de comun cu persoana de la care au fost confiscate bunurile, soțul,		89.		

ruđele sau afinii acestuia până la gradul IV, inclusiv; b) are sau a avut în ultimii zece ani beneficii financiare de la persoana de la care au fost confiscate bunurile sau din partea unei persoane juridice al cărei beneficiar efectiv a fost sau este persoana de la care au fost confiscate bunurile, soțul, rudele sau afinii acestuia până la gradul IV, inclusiv; c) este sau a fost în ultimii zece ani administrator, gestionar efectiv, fondator ori deținător al unor acțiuni sau cote-părți ale unei persoane juridice al cărei beneficiar efectiv a fost sau este persoana de la care au fost confiscate bunurile, soțul, rudele sau afinii acestuia până la gradul IV, inclusiv; d) a înregistrat sau înregistrează pe numele său ori a acordat sau acordă suport la înregistrarea pe numele persoanelor terțe a unor drepturi, a unor bunuri				
---	--	--	--	--

imobile sau mobile, a unor persoane juridice care aparțineau sau aparțin persoanei de la care au fost confiscate bunurile, soțul, rudele sau afinii acestuia până la gradul IV, inclusiv.				
Articolul 4. Domeniul de aplicare Prezenta lege se aplică următoarelor categorii de bunuri confiscate: a) bunurilor confiscate în proceduri penale; b) bunurilor confiscate repatriate; c) bunurilor partajate prin acorduri internaționale și bunurilor confiscate ce revin Republicii Moldova în temeiul unei hotărâri judecătorești penale străine; d) sumelor de bani confiscate în proceduri penale; e) sumelor de bani obținute din executarea hotărârilor judecătorești penale de confiscare prin echivalent;	Procuratura Anticorupție (PA)	90.	Se impune concretizarea domeniului de aplicare a prezentei legi. Din lecturarea articolului 1, se constată că „<i>Prezenta lege urmărește crearea cadrului legal necesar pentru utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor și sumelor de bani confiscate provenite din săvârșirea de activități infracționale</i>”. Prevederile articolului 4 nu impune o claritate asupra tipului confiscării, ci se instituie reglementări generale cu privire la natura bunurilor și procedurile din care rezultă aceste bunuri (penale naționale, străine etc.) În legislația națională, dacă ne referim la activitatea infracțională, sunt prevăzute 3 tipuri de confiscări: confiscarea specială, confiscarea extinsă și confiscarea aplicată terților. Legea penală la art.106, 106¹ și 106² prevede care bunuri și în ce condiții se supun confiscării. Respectiv, prin raportare la normele materiale indicate, autorul proiectului urmează să stabilească cu claritatea, care bunuri și din care tip de confiscare urmează a fi utilizate cu destinație publică.	Nu se acceptă În realitate, modul în care bunurile infracționale ajung în proprietatea statului este irelevant pentru destinația lor ulterioară. Odată ce prin hotărâre judecătorească definitivă se dispune confiscarea unor bunuri, indiferent de tipul de confiscare aplicat (specială, extinsă sau aplicată terților), statul devine proprietarul de plin drept al acelor bunuri. De la acel moment, natura juridică a bunurilor se schimbă; ele nu mai sunt „bunuri provenite din infracțiuni” în sensul proprietății private ilicite, ci devin patrimoniu al statului. Prin urmare, modalitatea specifică prin care aceste bunuri au fost confiscate nu mai are nicio repercusiune asupra modului în care statul decide să le gestioneze sau să le utilizeze. Scopul principal al proiectului de lege este tocmai acela de a crea un cadru legal pentru valorificarea eficientă a acestor active în beneficiul societății.

f) sumelor de bani repatriate sau care fac obiectul unui acord internațional de partajare, rămase după acoperirea cheltuielilor de administrare, conservare sau valorificare a bunurilor, a deduceri sumelor care fac obiectul distribuirii internaționale, precum și a altor rețineri.			Indiferent dacă bunurile au fost confiscate pentru că au fost instrumente ale infracțiunii (confiscare specială), au fost dobândite din activități infracționale (confiscare extinsă) sau au fost transferate unor terți pentru a se ascunde originea ilicită (confiscare aplicată terților), esențial este că ele reprezintă un produs al criminalității. În contextul celor menționate de autorul avizului suntem de opinia că prevederile proiectului de lege nu sunt lacunare și ambigue, nefiind necesar o precizare expresă în cuprinsul legii a tipurilor concrete de confiscare a bunurilor ce urmează a fi utilizare în baza prevederilor proiectului de lege. Or reieșind din principiul potrivit căruia, unde legiuitorul nu distinge nici noi nu trebuie să distingem, urmează a se înțelege neechivoc că proiectul vizează bunurile confiscate în baza la oricare din cele trei modalități de confiscare consacrat de Codul penal (art. 106, 106¹ și 106²). Focalizarea pe tipul de confiscare ar adăuga o complexitate inutilă și artificială proiectului de lege, fără a aduce beneficii reale. Dimpotrivă, ar putea crea obstacole birocratice și ar putea încetini procesul de reutilizare, împiedicând astfel ca aceste bunuri să
--	--	--	--

				servească rapid scopurilor sociale sau interesului public. O abordare pragmatică în contextul legii respective, dictează că legea ar trebui să reiasă din premisa faptului că bunurile au fost legal confiscate și transferate în proprietatea statului, nu pe nuanțele procedurale ale confiscării inițiale. Adăugarea unei distincții în art. 4 bazate pe tipul de confiscare a acestor bunuri ar complica textul de lege și ar putea genera interpretări eronate sau excepții nejustificate. Important este ca aceste bunuri, odată intrate legal în proprietatea statului prin orice formă de confiscare prevăzută de lege (confiscarea specială, confiscarea extinsă și confiscarea aplicată terților), să poată fi utilizate în scopuri sociale sau în interes public, maximizând astfel beneficiile pentru societate și demonstrând că justiția este făcută, indiferent de calea exactă prin care s-a ajuns la confiscare.
		91.	Mai mult, tot la domeniul de aplicare, se impune instituirea unei restricții normative, care să prevadă expres că, prezentul mecanism nu se aplică în raport cu bunurile indisponibilizate, în vederea garantării executării amenzii, reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune precum și destinate pentru acțiunea civilă.	Nu se acceptă Propunerea este de prisos, în contextul în care obiectul de reglementare a proiectului de lege astfel cum acesta este definit se concentrează pe utilizarea a bunurilor confiscate, or este necesar a se menționa faptul că mecanismul de confiscare conceptual

		presupune o singură destinație a bunului supus confiscării – trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului. Aceste bunuri nu pot fi utilizate pentru finalitățile menționate de autorul avizului, ceea ce poate fi dedus în mod cert din conținutul art. 203 alin. (2) din Codul de procedură penală ce stabilește scopurile pentru care poate fi realizată indisponibilizarea unui bun, și anume: <i>„Punerea sub sechestru a bunurilor se aplică pentru a asigura repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, de acțiunea civilă, pentru eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor ori a contravalorii bunurilor prevăzute la art. 106–106² din Codul penal nr. 985/2002, pentru garantarea executării pedepsei amenzii și pentru compensarea cheltuielilor de judecată.”</i>.
92.	Totodată, considerăm că domeniul de aplicare a legii, trebuie să includă bunurile confiscate, cu excepția mijloacelor bănești. Astfel se impune excluderea din textul proiectului a dispozițiilor referitoare la mijloacele bănești și instituirea unei sintagme exprese în acest sens. Mijloacele bănești rezultate din aplicarea măsurilor de siguranță (confiscarea specială, extinsă sau aplicată terților) inclusiv repatriate sau rezultate din executarea hotărârilor judecătorești străine, trebuie să fie trecute și puse în circuit în	Nu se acceptă Remarcăm că propunerea înaintată de autorul avizului nu poate fi acceptată în contextul obiectului de reglementare a proiectului de lege, or aceasta va duce la alterarea finalităților urmărite din Directiva (UE) 1260/2024. Menționăm faptul că, aducerea sumelor de bani confiscate ca venit la bugetul de stat în baze generale, cu alocarea subsecventă a acestora tot în baza regulilor generale în

			bugetul public național. Respectiv, la elaborarea și promovarea politicii bugetare anuale, entitățile urmează să-și prezinte motivat necesitățile corespunzătoare, pentru alocări bugetare conforme legii bugetului anual. Or, mecanismul care se impune a fi instituit, eludează procedurile publice de prezentare a necesităților, dezbaterilor și consultărilor publice, fiind atribuite aceste activități, așa cum rezultă în proiect, unei comisii formate în cadrul Serviciului Fiscal de Stat, punând la bază criterii vagi prevăzute la art.8 alin.(4) din proiectul legii.	materie bugetară, nu va permite o focalizare particulară pe consolidarea mecanismelor de prevenire și combatere a criminalității organizate și a corupției (aspect care este remarcat în mod expres în recitalul (38) din preambul Directivei (UE) 1260/2024), ci va duce la pulverizarea acestor venituri pe tot spectru de cheltuieli bugetare. Aspectul dat este crucial, deoarece din categoriile de bunuri enunțate în lege, sumele de bani sunt cel mai ușor de confiscat, precum și subsecvent și alocat și distribuit pentru finanțarea proiectelor sociale și publice. Prin urmare, excluderea acestei categorii de bunuri de sub mecanismul prevăzut de proiect ar afecta drastic finalitățile urmărite prin acesta.
Articolul 5. Evidența bunurilor confiscate (1) Evidența bunurilor confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c) eligibile utilizării în scopuri sociale sau în interes public se realizează de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale. (2) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale analizează		93.		

modul și gradul de valorificare a bunurilor confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c), în scopul evaluării eficienței procesului de recuperare și identificării măsurilor necesare pentru îmbunătățirea gestionării acestora. Rezultatele analizei se publică pe pagina web a Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale.				
Articolul 6. Gestionarea bunurilor confiscate (1) Serviciul Fiscal de Stat întreprinde toate acțiunile necesare pentru bunurile confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c) în vederea preluării, evaluării, înregistrării drepturilor de proprietate, administrării, vânzării sau, după caz, distrugerii, conform procedurii stabilite de Guvern. (2) Serviciul Fiscal de Stat întreprinde toate acțiunile necesare pentru înregistrarea drepturilor asupra bunurilor confiscate	Ministerul Afacerilor Interne (MAI)	94.	Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul de <i>Lege privind utilizarea bunurilor confiscate în scopuri sociale sau în interes public</i>, numărul unic 897/MJ/2024, autor Ministerul Justiției și comunică despre susținerea conceptuală al acestuia cu următoarele mențiuni La art. 6 alin. (4) din proiect se recomandă a fi revăzută interdicția răscumpărării bunurilor confiscate de către persoana de la care au fost confiscate, soțul, rudele și afinii acestuia până la gradul IV, inclusiv, sau persoanele asociate acestora. Autorul proiectului motivează această normă prin prisma pct. 40 din preambulul Directivei (UE) 2024/1260 din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor, unde este menționat că „<i>Statele membre sunt încurajate să ia măsurile corespunzătoare pentru a împiedica dobândirea bunurilor, în mod direct sau indirect, în timpul înstrăinării acestora în</i>	Atragem atenția autorului avizului că deși textul invocat menționează că interdicția de răscumpărare este o „recomandare” în Directiva (UE) 2024/1260, trebuie înțeles că directivele UE, chiar și atunci când folosesc termeni precum „încurajate” sau „pot”, stabilesc principii fundamentale pe care statele membre sunt așteptate să le implementeze pentru a atinge obiectivele comune. Scopul Directivei este de a spori eficiența recuperării și confiscării activelor, iar interdicția de răscumpărare este o măsură esențială pentru a împiedica infractorii să beneficieze în continuare de rezultatele activităților lor ilicite și a tergiversa finalitățile legii date. Permițând răscumpărarea, chiar și prin licitație, s-ar submina grav mesajul

prevăzute la art. 4 lit. a)-c) în registrele de publicitate, conform legii. (3) În situația în care confiscarea vizează cotele-părți din bunurile confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c), după înregistrarea drepturilor în registrele de publicitate, Serviciul Fiscal de Stat procedează la vânzarea respectivelor cote-părți ori recurge la încetarea proprietății comune pe cote-părți, conform legii. (4) Este interzisă răscumpărarea directă sau indirectă a bunurilor confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c) de către persoana de la care au fost confiscate, soțul, rudele și afinii acestuia până la gradul IV, inclusiv, sau persoanele asociate acestora.		<i>temeiul unui ordin de confiscare, de către persoanele condamnate în cadrul procedurilor penale în care bunurile au fost indisponibilizate. Astfel de măsuri pot fi limitate la bunurile care depășesc o anumită valoare, și pot consta în excluderea anumitor tipuri de entități de la participarea la vânzarea prin licitație a bunurilor, în solicitarea unor documente din partea cumpărătorului sau în evaluarea oricăror legături dintre cumpărător și persoana condamnată. Statele membre pot aplica astfel de măsuri și în cazul vânzării bunurilor indisponibilizate”.</i> Pentru început, se menționează că recomandarea citată mai sus nu este o condiție obligatorie pentru statele membre ce transpun Directiva (UE) 2024/1260 din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor, aceasta fiind doar o recomandare. În plus, norma propusă poartă un caracter de sancționare dublă a persoanelor care au fost condamnate și căroră le-au fost confiscate bunurile. Autorul proiectului urmează să ia în considerare și cazurile când bunurile confiscate reprezintă o valoare specială, spirituală pentru persoanele condamnate, or confiscarea bunurilor, în unele cazuri, poate să se răsfrângă și față de bunurile care au fost obținute din surse legale de condamnați sau au fost primite în dar, sau le-au moștenit. În aceste cazuri, lege trebuie să ofere posibilitatea răscumpărării acestor bunuri de persoanele condamnate, desigur cu respectarea	de descurajare și s-ar crea o porțiță pentru „re-legitimarea” activelor obținute ilegal. Esența confiscării este tocmai privarea definitivă a infractorului de aceste bunuri, astfel încât să se elimine orice stimulent financiar pentru comiterea de infracțiuni. Nu putem fi de acord că interdicția de răscumpărare este o sancțiune dublă, deoarece aceasta reprezintă o consecință a privării de beneficiul infracțiunii. Confiscarea bunurilor nu este o pedeapsă suplimentară în sensul clasic, ci o măsură de siguranță (a se vedea Capitolul X, Partea generală din Codul penal) sau, mai precis, o privare de beneficiile obținute ilicit și de instrumentele infracțiunii. Scopul confiscării nu este de a pedepsi, ci de a restabili legalitatea și de a preveni continuarea activității infracționale prin eliminarea resurselor acesteia. Interdicția de răscumpărare este o consecință logică și necesară a actului de confiscare. Dacă o persoană ar putea pur și simplu să-și răscumpeze bunurile confiscate, indiferent de sursa lor (legală sau ilegală), întregul proces de confiscare ar deveni inefficient și ar pierde din credibilitate. Acesta nu este un tratament inuman sau degradant, ci o măsură proporțională care asigură că
--	--	---	--

			principiilor unei licitații corecte și egalității de șanse. Acest raționament poate fi desprins și din principiul umanismului, reglementat de art. 4 din Codul penal, care subliniază că <i>„Întreaga reglementare juridică are menirea să apere, în mod prioritar, persoana ca valoare supremă a societății, drepturile și libertățile acesteia. Legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului. Nimeni nu poate fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante”</i>. Prin urmare, pentru a evita o eventuală condamnare la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pentru sancționarea dublă a persoanelor pentru una și aceeași faptă, se recomandă revizuirea normei menționate.	infractorii nu pot eluda efectele confiscării. Invocarea „valorii speciale, spirituale” sau a faptului că bunurile ar fi fost „obținute din surse legale, primite în dar sau moștenite” este irelevantă în contextul instituției de confiscare extinsă (art. 106¹) și aplicată terților (art. 106²). Confiscarea extinsă se aplică tocmai acelor bunuri pentru care există o disproporție inexplicabilă între veniturile legale ale persoanei și valoarea bunurilor deținute, precum și bunurile transformate sau veniturile și foloasele, presupunându-se că provin din activități infracționale. Confiscarea aplicată terților vizează bunurile transferate pentru a ascunde originea ilicită. Dacă un bun este supus confiscării, înseamnă că instanța a stabilit o legătură cu activitatea infracțională sau o proveniență ilicită prezumată. Permitea răscumpărării bunurilor, chiar și a celor cu o valoare sentimentală, ar deschide o breșă periculoasă și ar permite infractorilor să „spele” banii obținuți ilegal prin simplul act de a-și „răscumpăra” activele la o licitație. Aceasta ar contraveni flagrant scopului luptei împotriva criminalității organizate și a corupției.
--	--	--	---	--

				Principiul umanismului, reglementat de art. 4 din Codul penal, subliniază protejarea demnității umane și interzicerea tratamentelor crude sau inumane. Cu toate acestea, confiscarea bunurilor și interdicția de răscumpărare nu încalcă acest principiu. Nimeni nu este supus la suferințe fizice sau lezări ale demnității prin privarea de bunuri dobândite ilicit sau a căror legitimitate nu poate fi demonstrată. Legislația penală prevede deja garanții procesuale semnificative pentru a asigura că confiscarea este aplicată doar după o procedură legală și echitabilă, cu respectarea dreptului la apărare. Dimpotrivă, o astfel de normă întărește principii fundamentale ale justiției: nimeni nu trebuie să profite de pe urma infracțiunii, iar statul de drept trebuie să prevaleze. Preocuparea pentru o eventuală condamnare la CEDO pentru „sanționare dublă” este nejustificată, deoarece, așa cum s-a menționat, confiscarea nu este o pedeapsă în sensul dublei incriminări, ci o măsură de recuperare a beneficiilor ilegale.
Articolul 7. Transparența informațiilor	Curtea Supremă de Justiție	95.	Propunem completarea alin. (1) cu sintagma: „ <i>Informațiile se publică în termen de 10</i> ”	Nu se acceptă Propunerea nu poate fi susținută, dat fiind faptul că art. 7 alin. (1) nu reflectă

cu privire la bunurile confiscate (1) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale publică pe pagina sa web informații actualizate despre fiecare bun confiscat prevăzut la art. 4 lit. a)-c), eligibil utilizării în scopuri sociale sau în interes public, cuprinzând tipul, valoarea acestuia, precum și alte date relevante. (2) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale realizează campanii de informare publică privind oportunitățile de utilizare a bunurilor confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c) în scopuri sociale sau în interes public.	(CSJ)		<i>zile lucrătoare de la data declarării bunului ca fiind eligibil.”</i> Argumentare În forma actuală, art. 5 prevede publicarea rezultatelor analizei de valorificare, dar nu stabilește un termen expres, ceea ce poate duce la întârzieri administrative, practici nejustificate în publicarea datelor sau limitarea accesului publicului și a societății civile la informații de interes. Astfel Curtea Supremă de Justiție consideră că stabilirea unui termen de 10 zile lucrătoare este rezonabil și oferă previzibilitate instituțională și un cadru clar de responsabilitate.	o obligație instantanee a ARBI-ului de a face publică informația cu privire la bunurile confiscate (care ar surveni dintr-un moment stric definit, cum ar fi data declarării bunului ca fiind eligibil). Prevederea respectivă presupune o obligație a ARBI de asigurare a transparenței într-o perspectivă dinamică, ce ar reflecta schimbări relevante în legătură cu situația bunurilor respective.
Articolul 8. Utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate (1) Bunurile confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c), cu excepția celor prevăzute la art. 6 alin. (3), pot fi transmise cu titlu gratuit în proprietate sau în	Procuratura Anticorupție (PA)	96.	Mijloacele bănești rezultate din aplicarea măsurilor de siguranță (confiscarea specială, extinsă sau aplicată terților) inclusiv repatriate sau rezultate din executarea hotărârilor judecătorești străine, trebuie să fie trecute și puse în circuit în bugetul public național. Respectiv, la elaborarea și promovarea politicii bugetare anuale, entitățile urmează să-și prezinte motivat necesitățile corespunzătoare, pentru alocări bugetare conforme legii bugetului anual. Or, mecanismul	

folosință gratuită autorităților și instituțiilor publice pentru a fi utilizate în interes public ori pot fi transmise în folosință gratuită în baza unor contracte persoanelor sau entităților prevăzute la art. 2 alin. (1) pentru a fi utilizate în scopuri sociale. Utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c) este decisă de către Comisia pentru gestionarea bunurilor confiscate (în continuare – Comisia), în modul și condițiile prevăzute de Guvern. (2) Pentru utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c), autoritățile și instituțiile publice sau persoanele ori entitățile prevăzute la art. 2 alin. (1) pot înainta cerere de utilizare Comisiei prin intermediul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infractionale, în termen de 90 de zile de la publicarea informațiilor			care se impune a fi instituit, eludează procedurile publice de prezentare a necesităților, dezbaterilor și consultărilor publice, fiind atribuite aceste activități, așa cum rezultă în proiect, unei comisii formate în cadrul Serviciului Fiscal de Stat, punând la bază criterii vagi prevăzute la art.8 alin.(4) din proiectul legii.	
---	--	--	--	--

prevăzute la art. 7 alin. (1). Termenul de transmitere a cererilor de utilizare poate fi prelungit în funcție de circumstanțe. (3) Comisia evaluează pe baze competitive și transparente toate cererile de utilizare primite în baza criteriilor menționate la alin. (4) și dispune transmiterea bunului confiscat solicitantului clasat pe primul loc. Procedura și modul de verificare a eligibilității și conformității cererilor de utilizare, precum și procedurile de transmitere a bunului confiscat este stabilit de Guvern. (4) Cererile de utilizare conforme și eligibile sunt evaluate pe baza următoarelor criterii relevante, în funcție de bunul confiscat și solicitanți: a) experiența națională și/sau internațională în domeniu a solicitantului;				
--	--	--	--	--

b) relevanța cererii de utilizare față de nevoile grupurilor țintă vizate; c) relevanța cererii de utilizare în raport cu documentele strategice aferente domeniului de utilizare, existente la nivel național, regional, local și instituțional; d) metodologia de utilizare și activitățile propuse; e) riscurile legate de utilizarea bunului confiscat; f) disponibilitatea și strategia de atragere a resurselor materiale necesare pentru amenajarea și întreținerea bunului confiscat prevăzut la art. 4 lit. a)-c); g) modalitățile de comunicare a rezultatelor obținute prin utilizarea bunului confiscat. (5) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale verifică anual modul de utilizare a bunurilor confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c) de către solicitanții cărora li s-au atribuit acestea				
--	--	--	--	--

și informează Comisia cu privire la rezultatul verificării. Rezultatele privind modul de utilizare a bunurilor confiscate se includ în raportul anual de activitate a Agenției de Recuperare a Bunurilor Infractionale și se publică pe pagina sa web. În cazul în care bunul confiscat prevăzut la art. 4 lit. a)-c) transmis spre utilizare socială sau în interes public nu este utilizat corespunzător scopului pentru care a fost atribuit, Comisia întreprinde acțiuni de retragere a dreptului de folosință, conform procedurilor stabilite de Guvern. (6) Dacă nici o cerere de utilizare nu întrunește criteriile menționate la alin. (4) sau nu au fost depuse cereri de utilizare pentru bunul confiscat prevăzut la art. 7 alin. (1), Comisia notifică Serviciul Fiscal de Stat.				
Articolul 9. Utilizarea în scopuri sociale	Procuratura Anticorupție (PA)	97.	Articolul 9 se propune a fi exclus. Se rețin argumentele prezentate pentru art.8 (pct. 96 din sinteză)	A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 96 din sinteză.

sau în interes public a sumelor de bani confiscate (1) Sumele de bani prevăzute la art. 4 lit. d)-f) sunt înregistrate separat, într-un cont special al Ministerului Finanțelor la o poziție distinctă, și se repartizează după cum urmează: a) 50% sunt alocate pentru a fi utilizate în scopuri sociale; b) 50% sunt alocate	Curtea Supremă de Justiție (CSJ)	98.	Propunem adăugarea la alin. (2) a următorului text: „<i>Ministerul Finanțelor publică un raport anual cu privire la repartizarea sumelor din contul special.</i>” Argumentare Includerea obligației ca Ministerul Finanțelor să publice anual un raport privind alocarea și utilizarea sumelor din contul special este esențială pentru asigurarea transparenței și responsabilității în gestionarea fondurilor publice.	La momentul actual nu se consideră oportun includerea unei asemenea obligații exprese în sarcina Ministerului Finanțelor dat fiind faptul că este necesară și aprobarea mecanismelor de lucru particulare care ar asigura implementarea în practică a legii (la nivel de regulamente aprobate Guvern) pentru aprecierea periodicității și conținutului raportului respectiv. În acest sens, considerăm că o asemenea sarcină poate fi consacrată și la nivel infralegal odată cu adoptarea regulamentelor ce derivă din lege.
autorităților și instituțiilor publice prevăzute la alin. (2) pentru a fi utilizate în interes public. (2) Sumele de bani prevăzute la alin. (1) lit. b) se alocă în egală măsură la suplimentarea anuală a bugetelor: Procuraturii Generale, Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Sănătății, Ministerului Educației și	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	99.	Reiterăm faptul că în conformitate cu prevederile pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 149/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, domeniul protecției sociale este unul din domeniile în care autoritatea își realizează funcțiile. Contextual, veniturile obținute din vânzarea bunurilor confiscate pot fi reinvestite de Minister, în programe de protecție socială. Or, aceasta va contribui la reintegrarea socială a persoanelor vulnerabile și la sprijinirea comunităților dezavantajate, la înființarea serviciilor sociale (centre de zi, centre de plasament, etc.) sau a programelor de formare profesională, îmbunătățind calitatea vieții acestor categorii și, în consecință, asigurând reducerea criminalității.	Nu se acceptă Propunerea de a modifica ponderea de repartizare a sumelor de bani confiscate, prin alocarea unei proporții mai mari către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Sănătății, contravine logicii strategice și principiilor echilibrate pe care se bazează proiectul de lege, așa cum sunt ele fundamentate în Nota de fundamentare. Proiectul de lege este conceput pentru a îndeplini un dublu obiectiv strategic: pe de o parte, să sprijine comunitatea (prin justiție restaurativă), iar pe de altă parte, să consolideze capacitățile statului (prin prevenție și

Cercetării, Ministerului Culturii și Ministerului Mediului. (3) Utilizarea sumelor de bani prevăzute în prezentul articol se alocă în vederea finanțării nerambursabile, pe baze transparente și competitive, a proiectelor de educație juridică, prevenire a criminalității, asistență și protecție a victimelor infracțiunilor propuse de organizații necomerciale, reabilitarea și despăgubirea victimelor infracțiunilor, sprijinire a grupurilor marginalizate social sau al persoanelor vulnerabile, îmbunătățire a mediului, precum și asigurarea contribuției Republicii Moldova la mecanisme de sprijinire a țărilor terțe afectate de situații la care s-a răspuns prin adoptarea de măsuri restrictive sau sancțiuni. (4) Conducătorii autorităților și instituțiilor publice prevăzute la alin. (2)		În acest sens, considerăm necesară modificarea prevederilor de la art. 9, alin. (2), astfel încât ponderea repartizării sumelor să fie mai mare pentru domeniile sociale, educative și de protecție a sănătății, cu expunerea în următoarea redacție: „(2) Sumele de bani prevăzute la alin. (1), lit. b) se alocă pentru suplimentarea anuală a bugetelor astfel: 10% Ministerului Muncii și Protecției Sociale, 10% Ministerului Educației și Cercetării, 10% Ministerului Sănătății, 20%, în egală măsură pentru Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Ministerul Culturii și Ministerul Mediului.”	combateră). Împărțirea 50/50 între „scopuri sociale” și „interes public” nu este arbitrară, ci reprezintă o decizie strategică ce asigură un echilibru optim între aceste două obiective complementare. Așa cum subliniază Nota de fundamentare, alocarea a 50% pentru interes public este crucială pentru reinvestirea fondurilor în mecanismele care asigură securitatea și buna funcționare a statului, contribuind astfel la reducerea criminalității pe termen lung. Slăbirea acestei componente ar submina capacitatea instituțiilor de aplicare a legii de a lupta eficient împotriva sursei profitului ilicit. Reinvestirea directă a unei părți din fondurile confiscate în instituțiile de justiție și de aplicare a legii (Procuratura Generală, MAI, CNA, MJ) este un principiu european recunoscut. Acest lucru creează un „ciclu virtuos”: banii obținuți ilegal sunt folosiți pentru a spori eficiența luptei împotriva criminalității organizate și a corupției, ceea ce, la rândul său, va duce la o recuperare și mai mare de bunuri infracționale în viitor. Reducerea ponderii alocate acestor instituții ar slăbi capacitatea lor
--	--	---	---

repartizează sumele de bani pentru finanțarea unor proiecte sau programe de prevenire și combatere a criminalității sau creștere a capacității instituționale, și prezintă anual informația cu privire la utilizare mijloacelor bănești respective. (5) Sumele de bani prevăzute la alin. (1) nu pot fi utilizate pentru plata salariilor, sporurilor, premiilor, suplimentelor sau oricărui alt tip de beneficiu financiar acordat personalului autorităților și instituțiilor publice.			operațională (echipamente, tehnologii, instruire specializată), ceea ce ar putea afecta negativ succesul investigațiilor și, implicit, volumul de bunuri confiscate în anii următori. Fără aceste fonduri suplimentare, eforturile lor de a lupta cu infractorii ar fi subfinanțate. Proiectul de lege deja asigură o finanțare substanțială și dedicată domeniilor sociale. Pe lângă alocarea unei cote de 50% pentru interes public (din care MMPS, MEC și MS sunt beneficiari direcți), proiectul prevede și o cotă de 50% alocată integral pentru scopuri sociale, care va finanța proiecte și programe ale organizațiilor necomerciale. Acest mecanism flexibil și competitiv permite finanțarea proiectelor sociale, de sănătate și educaționale în afara sistemului bugetar, sprijinind direct inițiativele locale și societatea civilă. Prin urmare, ponderea totală alocată domeniilor sociale, educative și de sănătate este semnificativ mai mare decât cea rezultată din alocarea exclusivă către ministere. Ea include atât alocarea directă către ministere, cât și finanțarea nerambursabilă a proiectelor sociale. Modelul propus de proiectul de lege (alocare în egală măsură către cele 10
--	--	--	--

			instituții publice) este rezultatul unei abordări strategice complexe, ce vizează consolidarea pe multiple paliere: justiție, ordine publică, securitate națională, finanțe, cultură, mediu și, evident, protecție socială, sănătate și educație. Modificarea ponderii ar dezechilibra această abordare, favorizând un domeniu în detrimentul celorlalte, fără o justificare strategică superioară. De exemplu, Ministerul Culturii și Ministerul Mediului, de asemenea domenii vitale pentru bunăstarea societății, ar primi o pondere și mai mică, deși sunt esențiale pentru dezvoltarea durabilă.
Ministerul Finanțelor	100.	Redacția actuală a art. 9 din proiectul de lege contravine principiilor și regulilor stabilite în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Totodată, potrivit art.19 alin.(1) din Directiva (UE) 2024/1260, statele membre sunt încurajate să ia măsurile necesare pentru a permite posibilitatea ca bunurile confiscate să fie utilizate, după caz, în interes public sau în scopuri sociale. Astfel, Directiva se referă la „bunuri”, ceea ce ar presupune o noțiune mai largă, care ar include și mijloacele bănești. În altă ordine de idei, toate cheltuielile bugetului de stat sunt fie în interes public, fie în scopuri sociale. Respectiv, veniturile bugetului de stat (resursele bugetului de	Se acceptă Articolul 10 (anterior articolul 9) va avea următorul cuprins: „Articolul 10. Utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a sumelor de bani confiscate (1) Sumele de bani prevăzute la art. 4 lit. d)-f) sunt înregistrate separat de către Ministerul Finanțelor la o poziție distinctă în bugetul de stat, și se repartizează după cum urmează: a) 70% constituie venit la bugetul de stat; b) 20% sunt alocate pentru a fi utilizate în scopuri sociale;

		stat) sunt destinate finanțării tuturor cheltuielilor prevăzute în bugetul de stat. Reieșind din cele menționate, se propune ca redacția art.9 să fie expusă în următoarea redacție: „<i>Sumele de bani prevăzute la art.4 lit d)-f) se virează la bugetul de stat și se utilizează, după caz, în interes public sau în scopuri sociale.</i>” Astfel, propunerea înaintată de modificare a conținutului art.9 este în concordanță atât cu Directiva UE, cât și cu prevederile cadrului normativ în domeniul finanțelor publice.	c) 10% sunt alocate autorităților și instituțiilor publice prevăzute la alin. (3) pentru a fi utilizate în interes public. (2) Decizia Comisiei privind acordarea sumelor de bani prevăzute la alin. (1) lit. b) se transmite ministrului justiției care decide prin ordin cu privire la alocarea sumelor respective. Ministrul justiției poate respinge decizia Comisiei dacă constată că aceasta contravine prevederilor legale, cu dispunerea examinării repetate a cererii de utilizare. (3) Sumele de bani prevăzute la alin. (1) lit. c) se alocă de către Ministerul Finanțelor în egală măsură la suplimentarea anuală a bugetelor: Procuraturii Generale, Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Sănătății, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Culturii și Ministerului Mediului. Regulamentul privind alocarea sumelor de bani prevăzute la alin. (1) lit. c) se aprobă de Guvern și va avea în vedere criterii de distribuire a acestora în scopul educației juridice, al prevenirii criminalității și al asistenței victimelor
--	--	--	---

				infrafracțiunilor, precum și al altor proiecte de interes public.
--	--	--	--	--

(4) Utilizarea sumelor de bani prevăzute în prezentul articol se alocă în vederea finanțării nerambursabile, pe baze transparente și competitive, a proiectelor de educație juridică, prevenire a criminalității, asistență și protecție a victimelor infrafracțiunilor propuse de organizații necomerciale, reabilitarea și despăgubirea victimelor infrafracțiunilor, sprijinire a grupurilor marginalizate social sau al persoanelor vulnerabile, îmbunătățire a mediului, precum și asigurarea contribuției Republicii Moldova la mecanisme de sprijinire a țărilor terțe afectate de situații la care s-a răspuns prin adoptarea de măsuri restrictive sau sancțiuni.

(5) Conducătorii autorităților și instituțiilor publice prevăzute la alin. (3) repartizează sumele de bani pentru finanțarea unor proiecte sau programe de prevenire și combatere a criminalității sau creștere a capacității instituționale, și prezintă anual informația cu privire la utilizare mijloacelor bănești respective.

(6) Sumele de bani prevăzute la alin. (1) lit. b) și c) nu pot fi utilizate pentru plata salariilor, sporurilor, premiilor, suplimentelor sau oricărui alt tip de

			beneficiu financiar acordat personalului autorităților și instituțiilor publice, precum și personalului entităților prevăzute la art. 2 alin. (1).” Explicații suplimentare Urmează să precizăm că, autorul avizului, care propune virarea tuturor sumelor confiscate direct la bugetul de stat, ignoră caracterul excepțional al acestor fonduri, dar, cel mai important, contravine direct obiectivelor strategice majore ale Guvernului, așa cum sunt stipulate în Planul de Creștere pentru 2025-2027, or, „Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru 2025-2027” menționează explicit: <i>„Una dintre provocările sistemului actual este gestionarea și utilizarea deficitară a bunurilor confiscate. Este necesar să se dezvolte un mecanism funcțional pentru reutilizarea socială și publică a bunurilor confiscate. În lipsa unei soluții, acest lucru poate duce la subutilizarea activelor sau la întârzierea reutilizării lor în beneficiul public.”</i> Aceasta subliniază că abordarea actuală (pe care Ministerul Finanțelor ar dori să o mențină pentru sumele de bani) este deficitară și duce la subutilizarea activelor confiscate. Proiectul de lege, cu mecanismul său dedicat, este tocmai
--	--	--	---

				„soluția” la această „provocare”, menită să „optimizeze procesul de recuperare și asigurarea faptului că bunurile respective sunt alocate unor proiecte care aduc beneficii societății.” Virarea fondurilor în bugetul de stat ar perpetua „subutilizarea activelor” și „întârzierea reutilizării lor în beneficiul public”. Planul de Creștere stabilește un obiectiv principal clar: <i>„Obiectivul principal este de a spori eficiența și eficacitatea recuperării activelor și a investigațiilor privind criminalitatea financiară, asigurând că activele sechestrare sunt gestionate și utilizate în mod corespunzător în beneficiul public...”</i> Unul dintre obiectivele interdependente este „Instituirea unui mecanism de utilizare a bunurilor confiscate în scopuri sociale și de interes public.” Aceasta înseamnă că crearea unui mecanism special, și nu doar virarea la buget, este o prioritate strategică a Guvernului. Mai mult, Planul include o măsură cantitativă specifică: „20% din activele recuperate în anul precedent reutilizate în scopuri sociale.” Atingerea unui astfel de indicator este imposibilă dacă toate sumele confiscate sunt pur și simplu vărsate în bugetul de
--	--	--	--	--

			stat, unde își pierde orice trasabilitate și destinație specială. Mecanismul propus de proiectul de lege, cu poziție distinctă în bugetul de stat și procedurile sale, este singurul care permite monitorizarea și raportarea acestui indicator esențial de performanță. Sumele de bani vizate de proiectul de lege au un caracter excepțional și o proveniență infracțională strict definită și reprezintă profituri rezultate direct din activități criminale, și nu alte tipuri de confiscări cu caracter fiscal, administrativ sau de altă natură. Acest caracter infracțional conferă fondurilor o natură juridică specială, justificând un regim de gestionare distinct. Scopul nu este doar de a crește veniturile statului, ci de a aplica un principiu de justiție restaurativă: a lua bani de la infractori și a-i folosi pentru a repara prejudiciul adus societății și pentru a consolida capacitățile de combatere a criminalității. De altfel, sumele confiscate sunt prin definiție imprevizibile, fiind direct dependente de factori externi procesului bugetar, cum ar fi succesul investigațiilor penale și deciziile judecătorești definitive. Or, acestea reprezintă un supliment, nu o bază bugetară.
--	--	--	---

				Deși Directiva (UE) 2024/1260 încurajează utilizarea „bunurilor” în scopuri sociale și publice, propunerea Ministerului Finanțelor de a le vira în bugetul de stat ar anula esența acestei recomandări. Ea elimină trasabilitatea și scopul special al fondurilor, transformând o resursă cu o destinație etică într-un simplu venit fiscal, fără a contribui vizibil la justiția restaurativă sau la întărirea capacităților de combatere a criminalității, așa cum vizează atât Directiva, cât și Planul de Creștere al Guvernului.
Articolul 10. Modalitatea de utilizare a bunurilor confiscate din străinătate (1) Bunurile confiscate prevăzute la art. 4 lit. b), c) și f) se utilizează în conformitate cu prezenta lege. (2) În cazul în care, prin negocieri cu alte state cu privire la repatrierea sau partajarea de bunuri confiscate prevăzute la art. 4 lit. b), c) și f), se stabilesc alte modalități de utilizare, acordurile internaționale au		101.		

prioritate față de prezenta lege.				
Articolul 11. Dispoziții finale și tranzitorii (1) Prezenta lege intră în vigoare la momentul expirării a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. (2) Guvernul în termen de 3 luni de la data publicării a prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege, va asigura elaborarea și va adopta actele normative necesare punerii în aplicare a prevederilor prezentei legi.		102.		
Raportul de expertiză anticorupție Nr. ELO25/10677 din 24.06.2025				
Art.7 alin.(1), art.8 alin. (5) potrivit proiectului de lege Articolul 7. Transparența informațiilor cu privire la bunurile confiscate (1) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale publică <u>pe pagina sa web</u> informații actualizate despre fiecare bun confiscat prevăzut la art. 4 lit. a)-c), eligibil utilizării în scopuri sociale sau în interes public, cuprinzând tipul,	103.	Obiecții: Normele precitate conțin prevederi susceptibile de interpretări abuzive, ceea ce împiedică asigurarea transparenței informațiilor cu privire la bunurile confiscate și modul lor de utilizare în scopuri sociale sau în interes public. În primul rând, proiectul de lege impune Agenției să publice informații/raportul de activitate <i>"pe pagina sa web"</i> . Cu toate acestea, având în vedere că această subdiviziune a	Se acceptă parțial La articolul 7 alineatul (1) și articolul 8 alineatul (5), cuvintele „pagina sa web” se substituie cu cuvintele „pagina web oficială a Centrului Național Anticorupție”.	

valoarea acestuia, precum și alte date relevante. [...] Articolul 8. Utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate (5) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale verifică anual modul de utilizare a bunurilor confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c) de către solicitanții cărora li s-au atribuit acestea și informează Comisia cu privire la rezultatul verificării. Rezultatele privind modul de utilizare a bunurilor confiscate se includ în raportul anual de activitate a Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale și se publică <u>pe pagina sa web</u>. [...]		Centrului Național Anticorupție nu are o pagină web separată și distinctă de cea a Centrului, ci utilizează pagina instituției (cna.md) pentru publicarea informațiilor despre activitatea sa, se va crea o situație ambiguă la aplicare. Drept urmare, acest lucru va genera nerealizarea măsurilor de asigurare a integrității instituționale, precum asigurarea transparenței și a accesului public la informații de interes public, conform Legii integrității nr.82/2017. Recomandări: La art.7 alin.(1) și art.8 alin.(5) al proiectului de lege, pentru a evita orice ambiguitate, formularea propusă ar trebui adaptată pentru a reflecta structura existentă și modul de operare al Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale în cadrul Centrului Național Anticorupție. În acest sens, se propune de a substitui cuvintele <i>"pe pagina sa web"</i> cu cuvintele <i>"pe pagina web a Centrului Național Anticorupție (cna.md)"</i>.	
Art.8 alin.(1) potrivit proiectului de lege Articolul 8. Utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate (1) [...] Utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate prevăzute la art. 4 lit. a)-c) este decisă de către <u>Comisia pentru gestionarea bunurilor confiscate</u> (în continuare – Comisia), în modul și condițiile prevăzute de Guvern. [...]	104.	Obiecții: Un alt aspect este reglementarea lacunară a Comisiei pentru gestionarea bunurilor confiscate. Proiectul de lege nu oferă nicio claritate privind statutul acestei comisii, componența și numărul membrilor, modul de desemnare/selecție/numire (inclusiv criterii de eligibilitate și reprezentativitate, cum ar fi participarea societății civile), atribuțiile, modul de adoptare și publicare a deciziilor și de desfășurare a ședințelor etc.	Se acceptă - Proiectul se completează cu un articol nou, Articolul 8 (cu renumerotarea corespunzătoare), cu următorul cuprins: „Articolul 8. Comisia pentru gestionarea bunurilor confiscate (1) Comisia pentru gestionarea bunurilor confiscate (în continuare – Comisia) este un organ colegial, fără personalitate juridică, instituit pe lângă

		Această ambiguitate va crea incertitudine în aplicare și va permite discreție excesivă, deschizând astfel calea pentru abuzuri și corupție, contrar principiilor transparenței și buneii guvernări. Recomandări: Totodată, se recomandă completarea proiectului de lege cu reglementări clare și exhaustive privind Comisia pentru gestionarea bunurilor confiscate. Acestea trebuie să includă prevederi privind statutul acestei comisii, componența, numărul de membri, modul de desemnare/selecție/numire (cu criterii de eligibilitate și reprezentativitate, cum ar fi participarea societății civile), atribuțiile, modul de adoptare și publicare a deciziilor și de desfășurare a ședințelor etc	Ministerul Justiției, în scopul evaluării cererilor de utilizare și luării deciziilor privind utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate, în condițiile prezentei legi. (2) Comisia este constituită din 9 membri, câte un reprezentant al: a) Ministerului Justiției; b) Ministerului Finanțelor; c) Ministerului Afacerilor Interne; d) Ministerului Muncii și Protecției Sociale; e) Ministerului Sănătății; f) Ministerului Educației și Cercetării; e) Ministerului Culturii; g) Ministerului Mediului; h) societății civile, desemnat de Ministerul Justiției. (3) Comisia se convoacă în ședințe ori de câte ori este necesar. (4) Secretariatul Comisiei este asigurat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale. (5) Regulamentul de activitate a Comisiei este aprobat de Guvern.” - La articolul 9 (anterior articolul 8) se completează cu alineatul (2), renumerotându-se alineatele și ajustându-se trimiterile la normele juridice relevante, cu următorul cuprins:
--	--	---	---

			„(2) Decizia Comisiei privind transmiterea spre utilizare a bunurilor prevăzute la alin. (1) se transmite ministrului justiției care decide prin ordin cu privire la transmiterea bunurilor respective. Ministrul justiției poate respinge decizia Comisiei dacă constată că aceasta contravine prevederilor legale, cu dispunerea examinării repetate a cererii de utilizare.” - La articolul 10 (anterior articolul 9) se completează cu alineatul (2), renumerotându-se alineatele și ajustându-se trimiterile la normele juridice relevante, cu următorul cuprins: „(2) Decizia Comisiei privind acordarea sumelor de bani prevăzute la alin. (1) lit. a) se transmite ministrului justiției care decide prin ordin cu privire la alocarea sumelor respective. Ministrul justiției poate respinge decizia Comisiei dacă constată că aceasta contravine prevederilor legale, cu dispunerea examinării repetate a cererii de utilizare.”
CONSTATĂRILE EXPERTIZEI DE COMPATIBILITATE Declarația de compatibilitate nr. 31/02-126-11717 din 22 octombrie 2024			
Proiectul de lege privind utilizarea bunurilor confiscate în scopuri sociale sau în interes public transpune parțial (transpune art. 18 (5) și art. 19) Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și			Se acceptă Deși pentru versiunea inițială a proiectului a fost prezentat Tabelul de

a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor, **CELEX: 32024L1260**, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 2024/1260 din 2 mai 2024.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național are ca scop transpunerea selectivă la nivel național a dispozițiilor **Directivei (UE) 2024/1260**, în vederea stabilirii mecanismului de utilizare a bunurilor confiscate în scopuri sociale și interes public. Astfel, proiectul național definește și stabilește care sunt bunurile care fac obiectul reglementării, respectiv, toate bunurile confiscate în proceduri penale și corpurile delictelor, inclusiv, bunurile obținute din repatrierea activelor, cele obținute ca urmare a acordurilor internaționale de partajare și bunurile confiscate ce revin Republicii Moldova în temeiul unei hotărâri penale străine; reglementează utilizarea acestor bunuri după ce sunt scăzute toate cheltuielile legate de valorificare, distribuire internațională și alte rețineri; definește clar rolurile și responsabilitățile fiecărei autorități implicate pentru a evita suprapunerile și confuziile în procesele administrative.

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii europene în domeniul *confiscării proprietății (Capitolul 24 Justiție, libertate și securitate)*.

Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene derivate, prezintă relevanță directă dispozițiile **Directivei (UE) 2024/1260** a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor.

Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 este un act UE de armonizare minimă și are drept obiectiv instituirea măsurilor necesare privind urmărirea și identificarea, indisponibilizarea, confiscarea și gestionarea bunurilor în cadrul procedurilor în materie penală.

a) Analiza comparativă a transpunerii Directivei (UE) 2024/1260

În ceea ce privește transpunerea Directivei (UE) 2024/1260, menționăm cu titlu general că, proiectul național reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, asigură **transpunerea art. 18 (5) și art. 19** din actul UE, creând cadrul juridic național pentru utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate prin hotărâri judecătorești definitive în materie penală.

Astfel, proiectul național, la art. 8 (2), prevede posibilitatea acordării de vouchere victimelor criminalității pentru acoperirea nevoilor urgente și despăgubirea victimelor infracțiunilor, precum și pentru asigurarea contribuției Republicii Moldova la mecanismele de sprijinire a țărilor terțe afectate de situații la

concordanță, acesta a fost considerat că nu corespunde cerințelor de formă stabilite pentru Tabelul de concordanță de modelul 1 din Anexa nr. 2 la HG nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Astfel, Tabelul de concordanță a fost ajustat corespunzător celor semnalate în Declarația de compatibilitate

care s-a răspuns prin adoptarea de măsuri restrictive sau sancțiuni similar dispozițiilor stabilite în art. 18 (5) și 19 (2) din Directivă.

b) Obiecții privind compatibilitatea proiectului național cu prevederile Directivei (UE) 2024/1260

Analizând proiectul național prin prisma actului UE, constatăm că nu au fost preluate o serie de norme obligatorii ale Directivei, iar Tabelul de concordanță nu conține informații și explicații referitoare la motivele netranspunerii acestora de proiectul național sau transpunerea acestora în alte acte normative în vigoare.

Aceste prevederi UE se referă la:

- art. 1 și 2 - obiectul și domeniul de aplicare;
- art. 3 - definițiile;
- art. 4 - investigațiile privind urmărirea activelor;
- art. 5 – obligația de înființare a biroului de recuperare a activelor;
- art. 6 – obligația de asigurare a biroului de recuperare a activelor cu acces la informațiile;
- art. 7 - condițiile pentru accesul la informații al birourilor de recuperare a activelor;
- art. 8 - monitorizarea accesului și a căutărilor efectuate de birourile de recuperare a activelor;
- art. 9 - măsurile necesare pentru a se asigura că birourile lor de recuperare a activelor furnizează, la cererea unui birou de recuperare a activelor dintr-un alt stat, toate informațiile la care au acces respectivele birouri de recuperare a activelor;
- art. 10 - determină termenele pentru furnizarea de informații;
- art. 11 - măsurile care se impun pentru a permite indisponibilizarea bunurilor necesare astfel încât să se asigure o eventuală confiscare;
- art. 12 - măsurile necesare pentru a permite confiscarea, totală sau parțială, a instrumentelor și a produselor provenite din săvârșirea unei infracțiuni pentru care s-a pronunțat o hotărâre definitivă de condamnare;
- art. 13 - măsurile necesare pentru confiscarea aplicată terților;
- art. 14 - măsurile necesare pentru a permite confiscarea, totală sau parțială, a bunurilor aparținând unei persoane condamnate pentru săvârșirea unei infracțiuni;
- art. 15 - confiscarea care nu se bazează pe o hotărâre de condamnare;
- art. 16 - confiscarea averilor nejustificate în legătură cu desfășurarea unor activități infracționale;

- art. 17 - măsurile necesare pentru a permite urmărirea și identificarea bunurilor care urmează să fie indisponibilizate și confiscate chiar și după pronunțarea unei hotărâri definitive de condamnare pentru o infracțiune;

- art. 18 (1) și (4) - despăgubirea victimelor;

- art. 20 - gestionarea activelor și planificarea;

- art. 21 - valorificări anticipate;

- art. 22 - înființarea sau desemnarea cel puțin o autoritate competentă care să funcționeze ca birou de gestionare a activelor în scopul gestionării bunurilor indisponibilizate și confiscate până la înstrăinarea bunurilor;

- art. 23 - obligația de a informa persoanele afectate;

- art. 24 - dreptul la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil;

- art. 25 - 28 - cadrul strategic privind recuperarea activelor;

- art. 29 - 31 - rețeaua de cooperare pentru recuperarea și confiscarea activelor.

De menționat, că Directiva (UE) 2024/1260 a fost evaluată ca fiind transpusă parțial în legislația națională în prezentările de țară în cadrul screening-ului bilateral la Capitolul 24, Sublocul „Confiscation, freezing of property and financial penalties”, printr-o serie de acte normative: Codul penal nr. 985/2002; Codul procedură penală nr. 122/2003; Legea nr. 48/2017 privind Agenția pentru Valorificarea Bunurilor Penale, Hotărârea Guvernului nr. 684/2018 privind evaluarea, administrarea și evaluarea bunurilor infracționale (sechestrate); Legea nr. 120/2017 privind prevenirea și combaterea terorismului; Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane; Legea nr. 50/2012 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate; Legea nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului; Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal; Legea nr. 1104/2002 privind Centrul Național Anticorupție; Hotărârea Guvernului nr. 972/2001 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de înregistrare, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, sechestrate, ușor modificabile sau cu termen de conservare limitat, probe penale, bunuri trecute în posesia statului cu drept. de moștenire și comori; Programul Național de Recuperare a Bunurilor Penale pentru anii 2023-2027; Hotărârea Guvernului nr. 34/2020 privind aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informatic automatizat „Registrul bunurilor infracționale neautorizate” și a Regulamentului privind procedura de ținere a Registrului de stat al bunurilor infracționale neautorizate format din Sistemul informatic automatizat „Registrul Bunuri penale neautorizate”. De asemenea, Republica Moldova și-a asumat transpunerea integrală a Directivei (UE) 2024/1260 până la data de 31 decembrie 2026.

În context, Tabelul de concordanță urmează să analizeze actul UE, articol per articol și să aprecieze compatibilitatea fiecărei prevederi UE și gradul său de transpunere în legislația națională, prin indicarea exhaustivă a actelor naționale în vigoare care transpun/transpun parțial prevederile Directivei, precum și să reflecte termenii estimativi și viitoarele proiecte de acte normative care vor fi elaborate și promovate pentru transpunerea integrală a actului UE.

III. Respectarea mecanismului de armonizare

Obiecții privind Tabelul de concordanță

Tabelul de concordanță prezentat nu corespunde cerințelor de formă stabilite pentru Tabelul de concordanță de modelul 1 din Anexa nr. 2 la HG nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, modificată prin HG nr. 447/2024, fiind reflectate doar cele două articole transpuse nemijlocit de proiectul național.

Astfel, se impune modificarea conceptuală a acestuia, după cum urmează:

- Compartimentul 1 urmează a fi completat cu informația despre denumirea completă a actului UE și detalii de publicare ale acestuia, în următoarea redacție: „Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor, CELEX: 32024L1260, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 2024/1260 din 2 mai 2024.”;
- Compartimentul 2 va conține doar titlul actului național propus spre adoptare: Proiectul de Lege privind utilizarea bunurilor confiscate în scopuri sociale sau în interes public;
- Compartimentul 3 va reflecta gradul general de compatibilitate al proiectului național cu Directiva (UE) 2024/1260, deci va fi completat cu calificativul „Parțial compatibil”;
- La compartimentul 4, se va indica numele autorității/persoanei responsabile de elaborarea proiectului. În cazul în care, pentru elaborarea proiectului s-a constituit un grup de lucru, se vor indica numele membrilor și autorităților pe care le reprezintă;
- La compartimentul 5, se va indica data întocmirii tabelului de concordanță;
- La compartimentul 6 se vor menționa, în ordinea specificată: articolele, alineatele, paragrafele etc. ale actului juridic european, cu transcrierea tuturor dispozițiilor ce corespund acestora, astfel încât să fie reflectat întreg textul Directivei (UE) 2024/1260;
- Compartimentul 7 va conține prevederile proiectului de act normativ național, care corespund și transpun dispozițiile actului Uniunii Europene din compartimentul 6 al tabelului de concordanță, cu transcrierea tuturor prevederilor proiectului cuprinse în aceste articole, alineate, paragrafe etc., astfel încât să fie reflectat întreg textul proiectului de act normativ național;

- Compartimentul 8 va conține calificativul de compatibilitate al prevederilor proiectului național, așa cum e stabilit la pct. 42 a HG 1171/2018, respectiv: 1) compatibil; 2) parțial compatibil; 3) incompatibil; 4) prevederi UE neaplicabile; 5) prevederi UE netranspuse; 6) prevederi UE opționale. Se indică pentru fiecare articol, alineat, paragraf etc., în funcție de modul de reflectare a corespondenței acestora; - Compartimentul 9 va conține observațiile de compatibilitate, inclusiv, vor fi reflectate prevederile din actele normative în vigoare și din proiectele aflate în promovare, care transpun norme din Directivă. Reieșind din considerentul că, actul UE a fost declarat transpus parțial în legislația națională prin prezentările naționale în cadrul screening-ului bilateral la Capitolul 24, Subblocul „Confiscation, freezing of property and financial penalties”, se vor menționa titlul actului/actelor normativ/e național/e în vigoare, articolul, alineatul, paragraful etc., inclusiv, redacția acestora, care au transpus dispozițiile actului Uniunii Europene și calificativul lor de compatibilitate. De asemenea, se vor indica termenii estimativi pentru transpunerea integrală a prevederilor Directivei care nu pot depăși data de 31 decembrie 2026. IV. Concluzii Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, Tabelul de concordanță la proiect va fi revizuit potrivit celor expuse mai sus.	
Analiza repetată efectuată de Centrul de Armonizare a Legislației nr. 31/02-69-6550 17 iunie 2025	
Ca urmare a expertizei de compatibilitate a versiunii inițiale a proiectului (Declarația de compatibilitate nr. 31/02-126-11717 din 22 octombrie 2024), a fost constatată transpunerea art. 18 (5) și art. 19 din Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor. Totodată, au fost formulate obiecții privind compatibilitatea cu Directiva (UE) 2024/1260, precum și privind instrumentele de armonizare, care nu fost luate în considerare la definitivarea proiectului.	Toate obiecțiile formulate privind compatibilitatea cu Directiva (UE) 2024/1260 au fost incluse în sinteză și nota de fundamentare a proiectului.
În context, reiterăm observațiile expuse anterior referitor la netranspunerea de proiect a unor norme obligatorii și oferirea motivelor concludente ale netranspunerii acestora în Tabelul de concordanță, după cum urmează: art. 1 și 2 – Obiectul și domeniul de aplicare; art. 3 – Definițiile; art. 4 – Investigațiile privind urmărirea activelor; art. 5 – Obligația de înființare a biroului de recuperare a activelor; art. 6 – Obligația de asigurare a biroului de recuperare a activelor cu acces la informațiile; art. 7 – Condițiile pentru accesul la informații al birourilor de recuperare a activelor; art. 8 – Monitorizarea accesului și a căutărilor efectuate de birourile de recuperare a activelor; art. 9 – Măsurile necesare pentru a se asigura că birourile	Tabelul de concordanță a fost revizuit conform celor expuse în Declarația de compatibilitate nr. 31/02-126-11717 din 22 octombrie 2024 și a fost anexat la proiectul de lege.

lor de recuperare a activelor furnizează, la cererea unui birou de recuperare a activelor dintr-un alt stat, toate informațiile la care au acces respectivele birouri de recuperare a activelor; art. 10 – Termenele pentru furnizarea de informații; art. 11 – Măsurile care se impun pentru a permite indisponibilizarea bunurilor necesare astfel încât să se asigure o eventuală confiscare; art. 12 – Măsurile necesare pentru a permite confiscarea, totală sau parțială, a instrumentelor și a produselor provenite din săvârșirea unei infracțiuni pentru care s-a pronunțat o hotărâre definitivă de condamnare; art. 13 – Măsurile necesare pentru confiscarea aplicată terților; art. 14 – Măsurile necesare pentru a permite confiscarea, totală sau parțială, a bunurilor aparținând unei persoane condamnate pentru săvârșirea unei infracțiuni; art. 15 – Confiscarea care nu se bazează pe o hotărâre de condamnare; art. 16 – Confiscarea averilor nejustificate în legătură cu desfășurarea unor activități infracționale; art. 17 – Măsurile necesare pentru a permite urmărirea și identificarea bunurilor care urmează să fie indisponibilizate și confiscate chiar și după pronunțarea unei hotărâri definitive de condamnare pentru o infracțiune; art. 18 (1) și (4) – Despăgubirea victimelor; art. 20 – Gestionarea activelor și planificarea; art. 21 – Valorificări anticipate; art. 22 – Înființarea sau desemnarea cel puțin o autoritate competentă care să funcționeze ca birou de gestionare a activelor în scopul gestionării bunurilor indisponibilizate și confiscate până la înstrăinarea bunurilor; art. 23 – Obligația de a informa persoanele afectate; art. 24 – dreptul la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil; art. 25 – 28 – cadrul strategic privind recuperarea activelor și art. 29 – 31 – rețeaua de cooperare pentru recuperarea și confiscarea activelor.	
De menționat, că, la această etapă, nu a fost prezentat Tabelul de concordanță pentru Directiva 2024/1260/UE în integritatea sa, care este un instrument obligatoriu pentru a înțelege intenția de reglementare a autorului, precum și planurile de viitor pentru transpunerea completă a actului UE. Mai mult, nici Sinteza obiecțiilor și propunerilor nu reflectă concluziile expertizei de compatibilitate și poziția ministerului în raport cu observațiile formulate. În concluzie, se va revizui integral textul Tabelului de concordanță prezentat la etapa avizării primare, cu reflectarea textului integral al Directivei 2024/1260 și a explicațiilor aferente modului de transpunere a prevederilor acesteia. Totodată, se va asigura prezentarea Tabelului la toate etapele de promovare a proiectului național.	Se acceptă Tabelul de concordanță a fost revizuit conform celor expuse în Declarația de compatibilitate nr. 31/02-126-11717 din 22 octombrie 2024. Concluziile expertizei de compatibilitate au fost incluse în sinteza obiecțiilor.